dolmuş

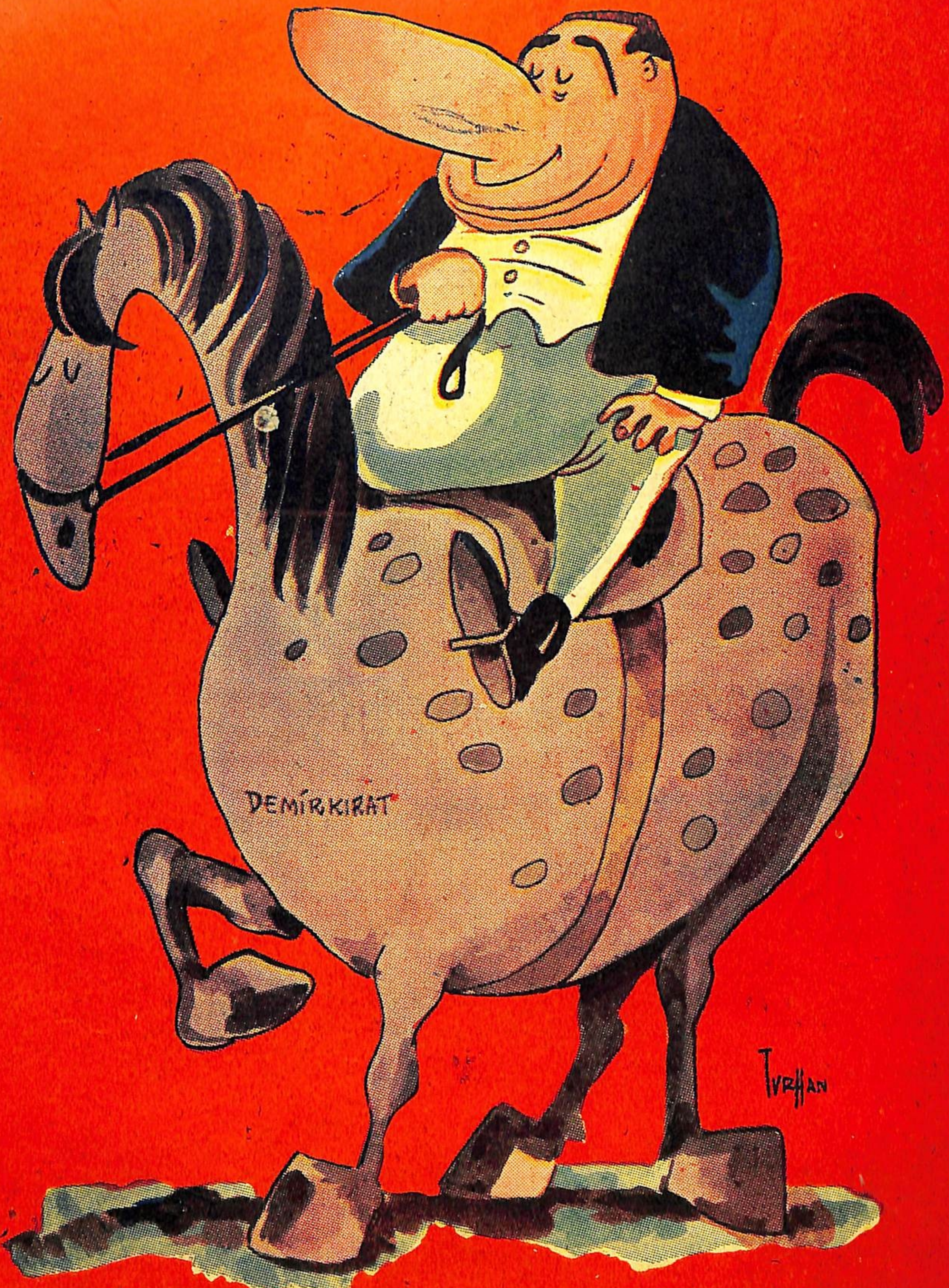

ATTA KARIN, YİĞİTTE BURUN...
(ATALAR SÖZÜ)

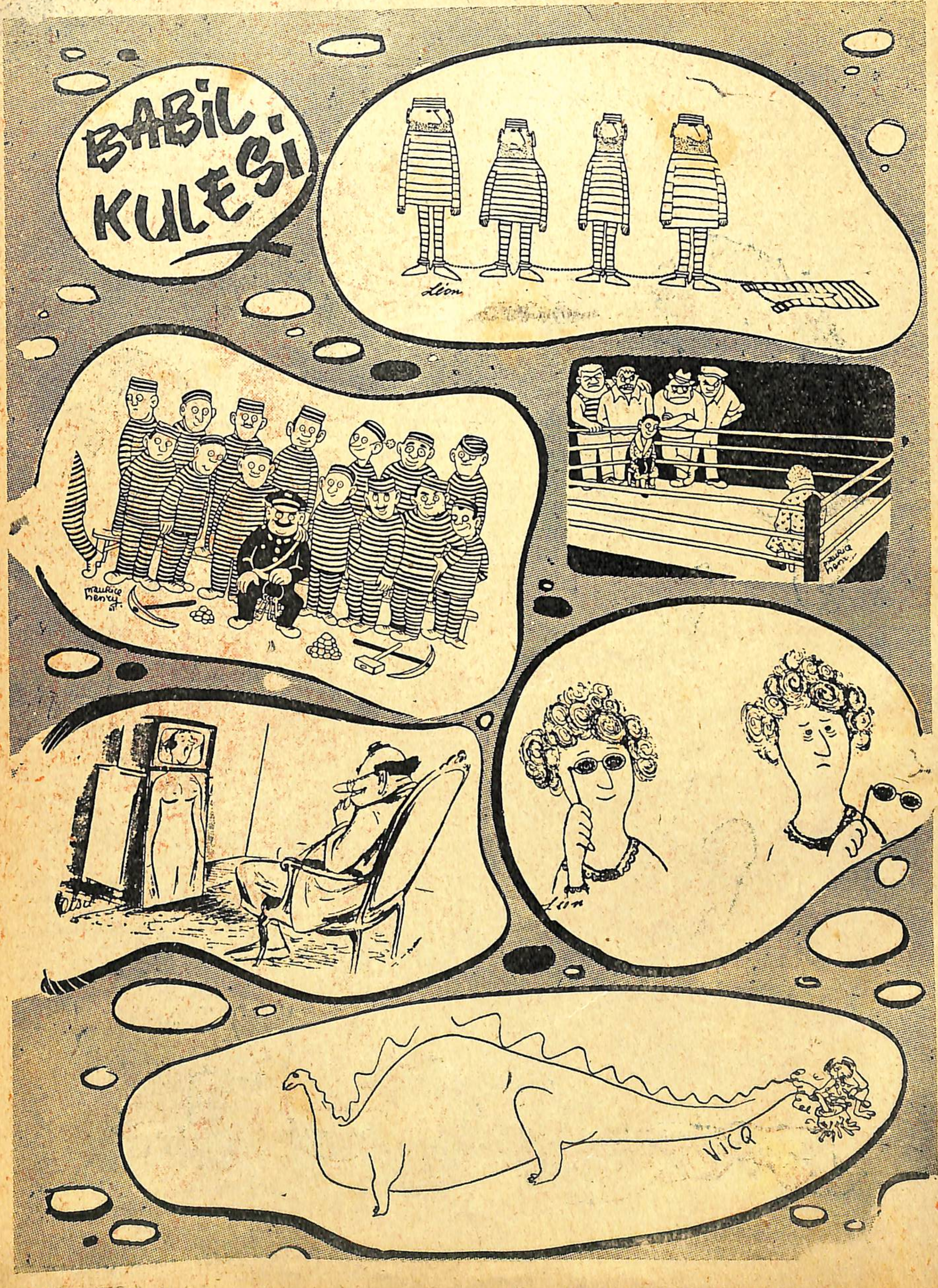
BABİL KULESİ
Léon
maurice henry
maurice henry
Léon
VICQ

dolmuş SİYASİ MİZAH MECMUASI — Umumi Neşriyat Md. İlhan Selçuk

İMTİYAZ SAHİBİ : OSMAN A. KERMEN — ÇİZGİ NEŞRİYAT MATBAACILIK VE TİCARET EVİ

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR — SAYI: 11 — SENE: 1 — CİLT: 1 — 15 MART 1956 — SAYISI 60 KURUŞ

KÖFTE KOKUSU

NATO'nun dâvetiydi, Gençlik konferansıydı gibi vesilelerle kazara ne zaman yolum Avrupa'ya düşse, oralarda memleket hasreti çekenlerin haline bayılırım..

Bakarsınız Paris'de yaşıyordur. Opera meydanında apartımanı, altında lüks bir arabası, kalkık burunlu, sarı saçlı, ince belli bir Fransız kızından metresi vardır.. Sizi görünce :

— Ah köfte kokusu der. Burnumda tütüyor...

Hele hariciyeciler pek meraklıdırlar bu köfte kokusuna... Siz biraz kendisine gıpta eder gibi bir hal takındınız da meselâ :

— Ne iyi siz daima Paris'desiniz, biz ancak kırk yılda bir gelebiliyoruz, dediniz mi?

Tamam, başlar bir daussıla edebiyatı... Boğazın maviliği, nefti selviler ve ille de köfte kokusu...

Hepsi de dört gözle anayurda dönmeyi bekliyordur... Mecbur olmasalar çoktan «Bu gâvur illerini» bırakıp kaçacaklardır...

Hariciyecilerin ilk perdahıdır bu... Yavaş yavaş samimiyeti ilerletince köfte kokusu, Boğaz'ın maviliği, selvinin neftiliği yerini daha gerçek duygulara bırakır :

— Memleket hasreti falan ama, derler, doğrusu çok geriyiz biz. Buradaki medeniyete bakın, insanlara bakın, yaptıklarına bakın... Paris'i gördükten sonra git şimdi Türkiye'de yaşa.. Üstelik de burada aldığın paranın üçte birini alarak... İnsan fırsatını bulup kapağı temelli buraya atmalı...

Köfte kokusu, mavi Boğaz; bunların hepsi basit özlemlerdir... Dünyanın en güzel köftecisinin kokusu yarım saatten fazla çekilmez.. O da aç iseniz... Boğaz'a gelince.. En deniz âşıklısı bile gidip Boğaz'ı iki saat seyretmemiştir.. Tasavvur edin, bir adam rıhtıma inmiş, öyle manyetize edilmiş gibi saatlerce Boğaz'a bakıyor.. Deli derler insana... Boğaz olsun, camilerin kubbeleri olsun, minareler olsun, Çamlıca tepesi olsun, bütün bunlar bir dekordur... Seyretmek için değil içinde yaşamak için bir dekor... Yaşayanların zaman zaman bir an için gözleri takılır bunlara, beğenirler, «Ne güzel» derler; o kadar.. Sırf dekor hasretiyle sevilmez bir memleket.. Bu kadar statik bir sevgiyi mantık kabul edemez... Olsa olsa o dekorun içindeki hayat sevilir...

Boğaz'da yaşanan bir aşk macerası, Boğaz'ın mavi suyundan otuz kat daha güzel, otuz kat daha câziptir.. Her dekor, biriyle paylaşıldığı zaman bir mâna ifade eder.. Yoksa Haliç'de grupu git tek başına her akşam seyret... Hüzün çöker insana...... Ama bir de sevdiğin kadınla seyretmişsin; insanın gözünde Haliç'in suları daha bir başka, ufuk daha bir başka güzelleşir.. Tutarsın sevdiğinin elini, göz göze gelirsiniz.. Hani müsaade etseler öpüşürsünüz de...

Ancak ya başı bereli bir kara sakal, ya polis, ya jandarma, gözlerini devirerek gelir üstünüze... Gurup gene aynı gurup, Haliç gene ayni Haliç'tir ama demincek duyduğunuz zevk kıyma makinesinde çekilivermiştir..

İster istemez bu sefer de Paris'i düşünürsünüz, Brüksel'i düşünürsünüz, La Hey'i düşünürsünüz. Ve bu düşünce bir köfte kokusundan çok daha derinden sarsar benliğinizi.

Çünkü köfte kokusu bir çocukluk alışkanlığının biraz da mideye ait bir sembolü, bereli kara sakallı, polis ve jandarmanın karşısında özlenen Avrupa ise bir medeniyetin hasretidir...

Birtakım romantik, sahte edebiyatı bırakmalı bir tarafa... Camiydi, minareydi, köfte kokusuydu.. Bunların hepsi lâf... Ben de Avrupa'dayken zaman zaman sevdiğim meyhaneleri düşündüğüm oldu... Bu bir memleket hasreti değildi... Sadece insanın kaybettiği şeylere karşı duyduğu beşerî zaafı...

Dekorun ötesinde insanın içini yakıp kavuracak bir şey, bir hayat olmalı bir memlekette... Bir muhit, bir anlayış, bir serbesti... Yoksa hariciyeciler, züppelik teşhisinden paçalarını kurtarmak için daha uzun yıllar, memleket hasretinin karinesi olarak bula bula sadece köfte kokusunu bulacaklar ve Türkiye'den bahsedildikçe bir geniş iç çekişle:

— Ah, köfte kokusu, diyeceklerdir.

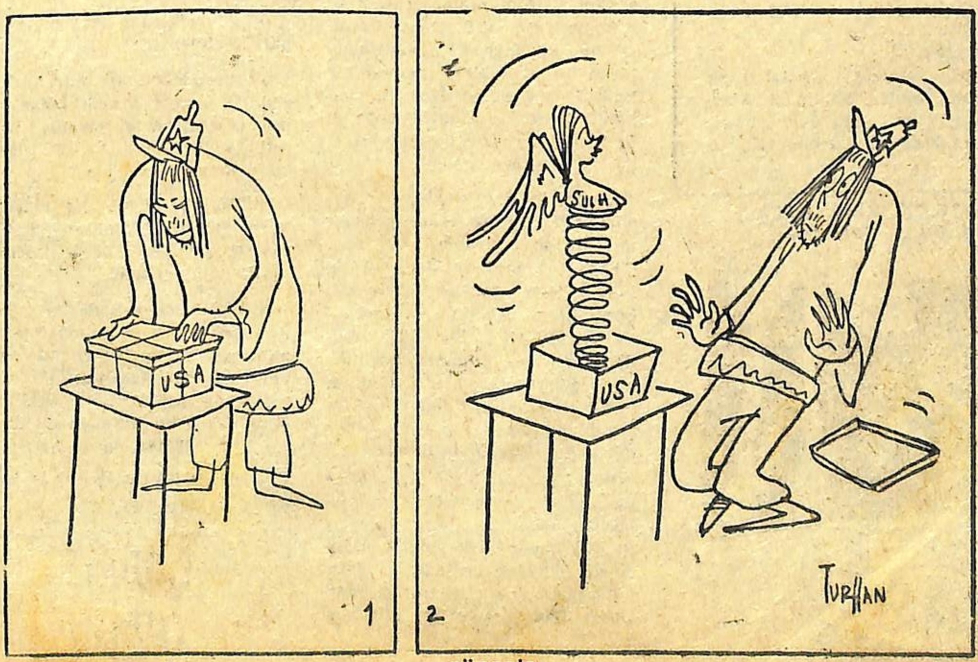

SÜRPRİZ

ŞAŞILACAK ŞEY

Şimdiki İstanbul Vali vekili ve Belediye reisi Fahrettin (Dr. vesaire) Kerim Gökay'ın hususî kaleminde memur Yalçın İkizalp, bir sabah onbire doğru vazifesinin başına geldi. Boyu boyuna denk olduğu için, Vali de makamına gelir gelmez daima onu aramağı âdet edinmişti. Gelince çağırttı :

— Aferin, dedi. Biz mücadele edelim, herkes işine vaktinde gelsin diye, sonra paşamız bir saat geciksin...

Yalçın İkizalp, sargılar içindeki yüzünü gösterip kekeledi:

— Efendim, ben üçüncü katta oturuyorum. Bu sabah merdivenlerden yuvarlandım.

F. K. G. ayni hiddet içinde sordu:

— Bu kadar sürdü mü?.

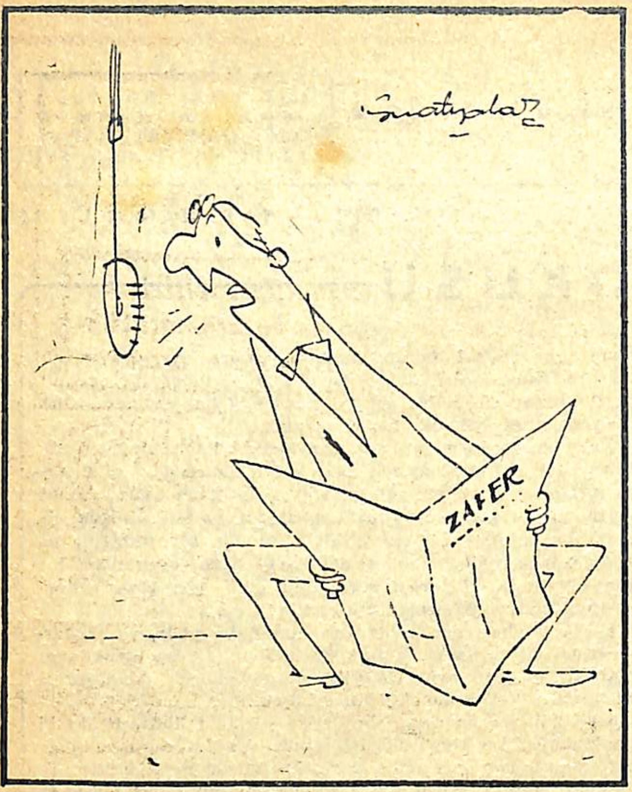

«RADYO GAZETESİ»

DAHA BETERİ

Klemanso'nun gözden düştüğü yıllar; bütün Fransız gazeteleri, aleyhinde yazıyor, karikatürlerini, resimlerini basıyorlar. Bir gün Klemanso, tek başına Paris'teki parklardan birisine gitmiş. Oturduğu banka, bir büyükanne ile torunu gelip oturmuş. Büyükannenin elinde Klemanso'dan bahseden bir gazete varmış.

Küçük çocuk eski Fransız Başbakanının resmini göstererek büyükannesine sormuş:

— Kim bu büyükanne?

İhtiyar kadın görmüş, geçirmiş, anlayışlı bir hanımmış:

— Fransa'yı kurtaran adam yavrum.

Torun, ilkmektepte Fransa'yı kurtaran insan olarak sadece Jan Dark'ı öğrenmiş. Hocaları da Jan Dark'ın yakıldığını söylemişler.

Birdenbire çocuk bunu hatırlayarak sormuş gene büyükannesine:

— Peki, onu yakmadılar mı?

Klemanso, haâtıratında bu sahneyi anlattıktan sonra, tanınmamak için hemen oradan kalkıp uzaklaştım ve hâlime şükrettim, diyor, çünkü yakabilirlerdi de.

Türkiye'deki âkıbet yakılmaktan da korkunçtur: Unuturlar...

BİR FİLM ARTİSTİ OTOMOBİLDE İKİNCİ DEFA FUHUŞ YAPARKEN TUTULDU... (Gazeteler)

— ULEEE... BAK, GİNE FİLİM ÇEVİRİYOLAI..

SİYASET RÜZGÂRI

İç siyaset — Muhalifler muvafıklar — Çıkmazdan çıkmaza — 31 sandalya — Peynir gemisi — Dış politikanın hâli — Bizim gazetelerin yazmadıkları — Bir karikatür konusu.

Bütçe konuşmaları bitti. Meclis tâtil oldu. Kürsüden sıralara, sıralardan kürsüye yapılan kısa mesafeli bombardımanlar, birdenbire menzil değiştirerek bütün memleket sathına — bu satıh kelimesine de bayılıyoruz doğrusu — yayıldılar.

Demokratlar İzmir'de Hürriyetçilere veriştiriyor; Halkçılar, Beşiktaş'ta Demokratlara... Ocak başkanları konuşuyor, bucak başkanları konuşuyor...

Bu kadar gürültü patırdının gayesi nedir yâni? Yeni bir fikir, yeni bir metod, yeni bir anlam mı savunuluyor?

Söylenen sözlere bakıyoruz, kadı ninemden kalma lâflar:

— Artık milet yutmuyor.

— Hani nerde ucuzluk?

— Bundan daha kötü bir idare olamaz...

Doğru; diyelim ki altı yüz yıldır yutan milletin altı yılda gözü açıldı, artık yutmuyor. Ucuzluk da yok. Bundan daha kötü bir idare de olamaz... Peki ama millet neyi yutmuyor, ucuzluk nasıl sağlanacak, bundan daha iyi idarenin şartları nedir?

Bu sualler daima cevapsız kalıyor. Bir iktisadi sistem, bir formül ve prensip çerçevesi içinde kimse kalkıp bir şey söylemiyor...

Her iki muhalefet partisinin Parlâmentodaki sandalye sayısı ancak son zamanlarda aynı rakama, otuz bire yükselmiş olsa da, düşünce ve fikirlerde insan bu otuz birin dışında bir kudret özlüyor. İstiyor ki muhalefetin kuvveti, iktidarınki gibi kemiyetten değil, daha ziyade keyfiyetten gelsin.

Yarın iktidar değişecek; yerine daha iyi bir idare gelecek mi? Bütün mesele burada... Vaktiyle «bunlar değişsin de kim gelirse gelsin» düşüncesi, bugünkü çıkmaza sok - tu memleketi... Bir çıkmazdan daha dar bir çıkmaza düşülürse o gözü açıldığı iddia edilen millet usanır bu demokrasi oyunundan ve yavaş yavaş bir diktatörü özlemeye başlar...

Bize kalırsa bugünkü politikacılar arasında ister muhalefette olsunlar, ister iktidarda, kıl kadar fark yoktur. Hepsi de Türkiye'nin lâfla idare edilebileceğine inanmışlardır. Onun için basıyorlar nutukları...

Dua ediyoruz, inşallah lâfla yürür bu peynir gemisi...

İç politikada durum bu. Demagoji ve sofizmden ibaret bir lâf canbazlığı... Ya dış politikada?

Bizim gazetelere pek aksetmiyor ama, Orta Şarkta Anglo-Sakson politikası çok güç bir safha geçiriyor... Doğu seyahatine çıkmış olan İngiliz Dışişleri Bakanı gittiği yerlerde yuhayla karşılanmaya başladı.. Halbuki o İngiliz siyasetinin prestijini kurtarmak için bu seyahate çıkmıştı... Ürdün, İngiliz askerî kumandanlarını hudut harici etti... Mısır Asuan barajına verilecek 20 milyon dolar yardıma rağmen batılıların tekliflerini kabul etmiyor... Üstelik bu yıl bizim Montreux mukavelesi de bitiyor.

Bütün bu durum karşısında bizim davranışımız nedir, malûm değil. Sâdece Ürdün'de bayrağımızın yırtılmasına tekaddüm eden günlerde şöyle bir beyanat verildiğini hatırlıyoruz:

— Biz Ürdün'le beraberiz...

Bir de Bağdat Paktı teranesi tutturuldu. İngiliz gazeteleri istisnasız, bu paktın fiyasko olduğunu yazıyorlar... Fransız gazeteleri İngilizlerin sulhu korumak için değil, kendi menfaatlerini sağlama bağlamak için bu paktları yaptığını iddia ediyorlar. İran hesap soruyor.

Bütün bu gürültü patırdı içinde bizim dış politikanın yalnız bir tek hedefi varmış gibi görünüyor:

— Amerika'dan acaba kaç para alabileceğiz?

Bu meseleleri bir mizah dergisinde ortaya atmak biraz tuhaf gelecek ama, ziyanı yok, aslında bir hayli komik meseleler bunlar.

Bütün bu iç ve dış meselelerin yanında Allahtan ki Macarları yendik. Futbolcularımızabin şükür olsun...

Karikatürist arkadaşlar bizden daha iyisini bulurlar ama, aklımıza şöyle bir konu geliyor: Bir Türkiye haritası ve ortasında futbol topu şeklinde elini şakağına koymuş düşünen bir baş. Altında da şu satır:

— Artık bütün iş yalnız bende kaldı galiba...

Çetin Altan

yazıyor
Bir polis telsiz arabası bir gece için çalındı
Hırsızlar, otomobille önce Boğazda bir gezinti yaptılar, telsizle konuştular; sonra Arnavutköy'de bir duvara çarparak hasara uğrattıkları otomobili çaldıkları yere bıraktılar. Hırsızlar aranıyor.
TAKİP EDİLİYORUZ! KAH KAH KAH! HOH! HO!
POLİS
Yerli film seyrederken bayıldı
Mecidiyeköy'de oturan Suzan Eğriboz adında bir kadın, Pangaltı'da bir sinemada yerli film seyrederken fenalık geçirmiştir.
Suzan, İlk Yardım Hasta
kaldırılarak tedavi altı
tır.
"OĞLAN KIZI Bİ ÖPÜYO Bİ ÖPÜYO" GÖRSEN BAYILIRSIN SU ZANCIM!
Tabanca ile köpek kovalayan bekçi
Elind tabanca ile a-
teş ederek a köpek ko-
valıyan le bekçisi dün
katmıştır.
Öğle y. Bostancı
birbiri ar-
dına sesleriyle
fırla ci-
banca
köpek
karşıla şlardır.
HAYVANLARI KORUMA CEMİYETİ
MAYK
Allerjik Karı - Koca
Bazı insanların çeşitli gıda maddelerine karşı allerjik oldukları malûmdur. Fakat, bu defa çok garip bir vak'a ile karşılaşılmıştır. Bundan iki ay kadar evvel Bordeaux'da evlenen Mühendis Joseph Dubois ile zevcesi Etienne, yekdiğerlerine karşı allerjik olduklarını hayret ve büyük bir üzüntü ile görmüşlerdir. Karı - koca biribirlerine yaklaşır yaklaşmaz, derhal aksırmağa, öksürmeğe başlamaktadırlar.
yet karşısında,
halde, bu
mağa karar ver-
İKTİDAR
MUHALEFET
Madridte bir balo pireler yüzünden yarıda kaldı
Balonun en parlak ânın
sacdığı pireler dâvetlil
çıkan kedilerin
ırmaya başladı

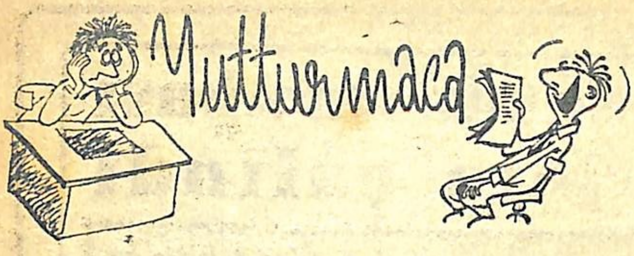

— Yolda giderken şööyle bir şiiy buldum. İçini fındıknan fıstıknan bir güzel doldurdum. Evirdim, çevirdim... Evirdim, çevirdim Hasan'a yutturdum.

— Yutturmam!...

Hepiniz bu «Yutturmam» oyununu bilirsiniz. Çocukluğumuzun, şimdi de fakir toplantıların oyunudur.

Ben, bütün hayatımda yutmuşumdur, erkeği, kadını bana yutturmuştur. Ama «Yutturmam» oyununa gelince iş değişir. Oyunda bana kimse yutturamaz, benim de yutturmadığım kimse yoktur. Yazıcılık da bir çeşit oyun değil mi? Yutturmak oyunu... Okuyucuya bazı mavalları allayıp pullayıp, yaldızlayıp yutturmak. Gerçekte, en büyük yazar, en büyük yutturucu demektir. Stendhal'de kendisi için. «Ben dünyanın en yalancı adamıyım» dermiş. Bir yazar, hele mizah yazarı, yazılarını yutturamaz hâle geldi mi, çekiver kuyruğunu, artık hapı yutmuş demektir.

İtiraf edeyim ki, bana son günlerde, belki serde âşıklık olduğundan, belki cepte metelik olmadığından bir hal oldu. Artık eskisi gibi yutturamıyorum. Sayın velinimetim okuyucularım efendim!... Sizler yazılarımı yutuyor musunuz; yutmuyor musunuz, karşı karşıya gelemediğimiz için, bilemiyorum. Ama bildiğim bir şey varsa, artık bizim patron yutmuyor. Bütün gayretime, yutturmak hususundaki iyi niyetime rağmen yutturamıyorum. Belki onda ilerleme var, belki de bende gerileme var. Ne olursa olsun, yutmuyor.

Benim yutturmak, patronun da yutmamak için, karşılıklı çekişmelerimiz oldukça enteresandır. Bakın, şöyle olur. İlkin, daha kapıdan girerken yine yutturamıyacağım diye kalbim küt küt atar. Mahmutpaşa tezgâhtarlığına başlarım:

— Dün bir yazı döktürdüm. Eh!... Görme... Şimdi okuyacağım, gülmekten katılacaksın. Ama ne yazı, ne yazı!...

— Oku bakalım!

Ben başlarım okumağa. Aslında yazı, gülünecek değil, ağlanacak kadar berbat... Yazının yapamadığını, kendim yapmak için, yazının rastgele bir yerinde:

— Hah, hah, hah!...

Diye bir kahkaha atarım.

— Nasıl? Enfes diiy mi?

Karşımdaki sinirden öksürür, masasındaki zarfları karıştırır:

— Hah, hih, hah!... Allâsen söyle, hayatında böyle yazı dinledin mi?

— Yunus, bu yazı çok ciddi hem de acıklı...

Bu sefer, mizahın nasıl olması lâzım geldiğine dair, bir nutuk çekerim:

— Efendim, mizah demek gıdıklamak demek değildir. Hattâ Şarlo... Tabii «Sahne Işıkları» filmine gidip gördünüz. Mizah, acı acı gülmektir.

— Başka yazı var mı?

— Var... Ama müthiş bir yazı...

Yeni yazıdan her cümle arasında:

— Kah kah! Kah kah!... diye bir kahkaha koyveririm. Düşünün: Siz kasıklarınızı tuta tuta numaradan gülüyorsunuz, karşınızdaki de hâlinize acır gibi hareketsiz bir yüzle, hazin hazin yüzünüze bakıyor.

— Bu yazıya da bir diyeceğin yok ya...

— Vallahi, başı fena değil ama... Sonu, bağlantısı berbat.. Düğüm yok.

Yeni bir konferansa başlarım:

— Eski mizah öldü... Şimdi modern mizahta son filân yok.

İçinden lâhavle çektiği bellidir. Suratı büsbütün asılır:

— Başka yazın var mı?

— Var... Ama şaheser... Mizah edebiyatına geçecek bir yazı...

— Oku!

Ben yine kahkahla, kihkihle okurum. Ama nâfile; yüz yine ekşi, surat yine asık...

— Bir sürü lâf... Üstelik Türkçesi bile bozuk.

— Ama üstad... Yeni, modern yazıda, gramer diye, sentaks diye bir şey yok...

Ne kadar Mark Twain'den, Bernard Shaw'dan, Zoşçenko'dan örnekler getirip yutturmağa çalışsam iş yok...

YÜKSEK TAHSİL

— Bak, bir yazım daha var, ama... Bunu beğenmemek için, artık buna gülmemek için...

Lâfın arkasını söylemeden, ne demek istediğimi anlıyor.

Ümitsizlik içinde son yazımı okurken, yine yerli yersiz kahkahayı basıyorum. Yazı bitince o da gülüyor. Onun gülüşü bana cesaret verdi:

— Nasssıl? Beğendiniz değil mi? Güzel yazı...

— Yazıya gülmüyorum, sana gülüyorum, bu yeni mizah nasıl şey anlamıyorum. Anlattığına göre acıklı olacak, başı sonu belli olmayacak, içinde düğüm olmayacak... Türkçe de bozuk olacak. Peki, bu yazıya nasıl güleceğiz? diye düşünüyorum da, ona gülüyorum. Hah hah hah!...

Hayır, artık ne yapsam, ne kadar dil döksem, eskisi gibi yutturamıyorum.

Siz olsun, yutuyoruz, deyin de

Ne olur sayın okuyucular! teselli bulayım.

YAZISIZ

ZEVZEKLENME

Gevezeyim geveze... Ne kadar dilimi tutayım, lâkırdıyı yerli yerinde, usulüne tevfikan kullanayım diye dişimi sıksam, kendimi baskıya alsam, miadı dolmuş itfaiye hortumu gibi illâ bir taraftan bir patlak veriveriyorum. Halbuki, ne kadar imreniyorum: Şöyle kâmil adamlar var: Hani iki dinleyip bir söyleyen takımından. Ağır aksak, sindire sindire konuşurlar da, lâkırdıları boş da olsa, içersinde bir incir çekirdeğini dolduracak fikir mahsulü bulunmasa da, gene karşısındakilere bir dinleme arzusu telkin ederler. Neden? Vallaha bilemiyorum. Zaten bilsem ben de onlar gibi yapacağım. İki söyleyip, hattâ üç söyleyip (Ay affedersiniz! Bakın gevezelik öyle ruhuma işlemiş ki: Bana aklımdan geçeni yanlış yazdırttırıyor. Tersini yazdım bak!) Ne diyordum? Evet böyle adamlara o kadar gıpta ediyorum ki... Becerebilsem ben de onlar gibi iki dinleyip, hattâ üç dinleyip bir söyleyeceğim. Ama nerdeee... Dır dır dır dır... Zaman zaman kendi başım tutuyor da, sustuğum vakit: Ooooohh!... Dünya varmış, diye kendi kendime bayram ediyorum.

Gevezeliği kolay zannetmeyin muhterem okuyucularım. Hani bülbülün çektiği dili belâsıdır diye bir lâf vardır. Bülbülün, dilinin belâsı olarak ne çektiğini bilmiyorum ama bendeniz, şahsan çok zararını çektim, çok müşkülâtını gördüm efendim. Bir kere küçükken babam rahmetli, ne zaman gezmeye gitse,

— Bak, çeneni tutacaksan götüreyim, diye beni şarta muallâk yanına alırdı. Sonra hiç unutmam, lisenin son sınıfında edebiyat hocamız olan İsmail Habip merhum, bir gün, bütün sınıfa hitaben bir sual sordu: Adem fikrini, ilk defa edebiyatımıza sokan kimdir? diye. Meğer Adem kasidesiyle Akif Paşa sokmuşmuş. Bunu bilecek babayiğit nerde? (Bilhassa bizim sınıfta...) Bir harrangürrâdır koptu: Artık Nedim'den tutun da Orhan Seyfi'ye kadar, söylemedik şair bırakmadılar: Saçmalayan saçmalayana... Rahmetli de için için eğleniyor mu ne ki? Bir türlü söylemez... Hiç unutmam, her zaman olduğu gibi yine gevezelik şeytanım dürttü ve az yılışık bir edâ ile:

— Söyleyiverin efendim... demiyeyim mi? Dedim ve ayıldım. İsmail Habib'in o keskin bakışlı gözü, şöyle bir dönüverdi... Aman Allahım, ben yalnız akının bir kısmını gördüğümü hatırlıyorum. İnsiyakî olarak gözümü yumuvermişim zira. Gözümü yumuvermişim ama, kulağımı yumamadığım için, şu cümleleri hâlâ hatırlarım:

— Ben ne söyleyeceğimi bilirim, sen çeneni tutmasını öğren. İşte beyinle ağız arasındaki musluk tutmazsa, insan böyle saçmalar... Meğer rahmetli hocamızın dediğine göre, beyinle ağız arasında bir musluk varmış ve bu musluğun da gayet iyi cinsten, su sızdırmaz soyundan olması gerekiyormuş ki, erbabı dil çenesini tutabilsin ve olur olmaz yerde, o musluktan sızıvereni ortaya arzetmesin... Nerden bilirim efendim? Sonra bilsem de ne faydası var: Musluk tutmadıktan kelli... Elimi göğe açıp da:

— Kuzum Yaradan usta, şu bizim musluk lâçka imiş, gel şunu değiştiriver de yerine bir Avrupasını tak diyemem ya!

Bakın, lâf döndü dolaştı, hiç sevmediğim, açılmasını arzu etmediğim bir bahis mecmuasına döküliverdi. Siyasete döküldü. İktisada döküldü.

Yaaa! Gene duymazlar, okumazlar inşallah ya: Şu beyin ile ağız arasındaki lâçka olmuş musluklar hikâyesi, insana ister istemez, bizim siyasîlerimizin görüşmelerini, konuşmalarını hatırlatıyor. Alınmasınlar ama söylediklerini, verdikleri nutukları şöyle bir gözden geçiriverseler, eminim ki, bu keyifli anlarında, fakire ziyadesiyle hak verirler.

İktisadî cepheye gelince. Haa, bu bir sermayedar işidir.. Şöyle, kesesine kuvvetli bir sermayedar buluversek de; fikir sahibi olan bendeniz, o, kesesi dolgun zat ve bir de Perşembepazarında muslukçu (dostum) Kirkor usta birleşip MUSLUK ONARIM TÜRK ANONİM ŞİRKETİ nâmı altında bir şirket kurarak, şimdi moda olduğu üzere MOTAŞ diye isimlendirirsek, elbet de Ankara da bizi destekleyecek ve büyük taahhüt işlerini almamıza yardım edecek, Zorlu veya Pulat bir dayı bulur, sâyelerinde üç beş kuruş sahibi olurduk, değil mi? Sevgili okuyucular? E, neden olmasın canım? Olanların boynuzu kulağı yok ya? Musluk işleri bu kadar bol, sermayedarımız kuvvetli, ustamız da sanatının eri olduktan kelli...

SELÇUK KASKAN

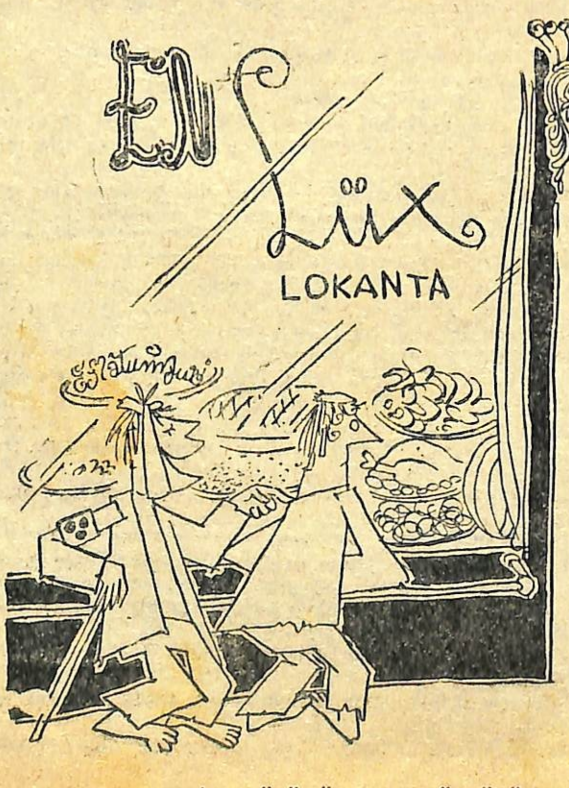

— ALLAH VERSİN, GÖZÜMÜZ YOK LÜTFÜCÜM!..

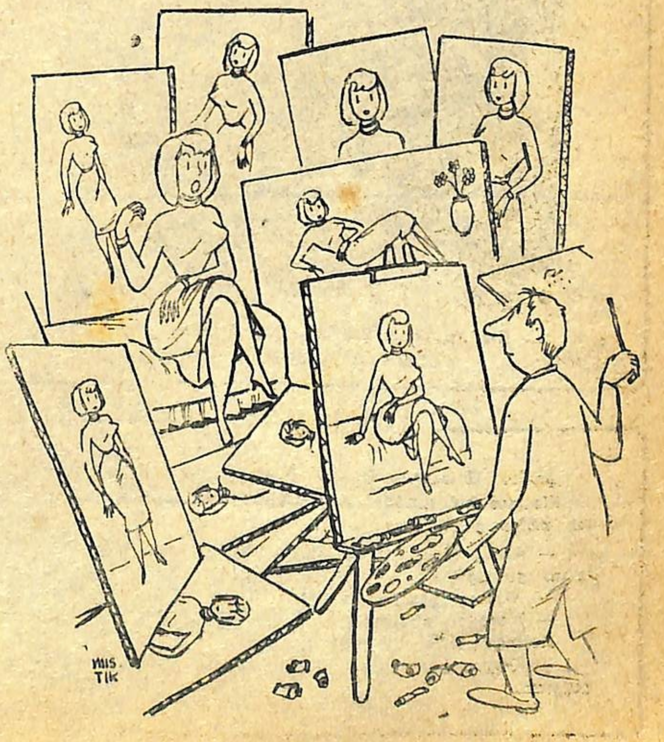

KADIN — ÇALIŞMANIN BU KADARI FAZLA, BİRAZ DA BENİ DÜŞÜNMEĞE VAKİT AYIR...

— EN MÜTHİŞ BOMBAMIZI ATTIK, AMA ARTIK DÜNYAYA İNMEK İMKÂNSIZ.

İTHAL MALI

Şerlok Holmes'le Doktor Watson yolda buluştular. Holmes bir müddet düşündükten sonra piposundan bir nefes çekti :

— Aha... dedi, Azizim Watson kışlık uzun yün donlarını giymişsin.

— Watson şaşmış kalmıştı:

— Nereden anladın?

Holmes, ciddî bir edâ ile :

— Gayet basit, dedi. Pantalununu giymeyi unutmuşsun..

E. AKGÜN

Erkeklik Yüzünden

Biri İstanbula yeni gelmiş. Öbürü iki aydır İstanbul'da. Galata'daki «Banyolu Otel» in üst katında, on altı kişiyle beraber, büyük bir odada geceliği «bir teklik» e kalıyorlar. Otelin kahvesinde daha bir saat önce tanıştıkları Yamuk İhsan'a Tophaneli derler ama, kimlik belgesi olmadığından nereli olduğu belli değil, kendini bildi bileli Tophane kaldırımlarında... Bir saatin içinde canciğer oluverdiler. Kafayı çekmek için kahveden çıktılar. Rize'li Pestil Hüseyin'le karşılaştılar.

— Meraba ulan Yamuk...

— Meraba âbi...

— Nereye böyle?

— Arkadaşlarla şöyle çıktık.

Erzincanlı hiç tanımadığı Pestil Hüseyin'e :

— Birez eglenek, içek didik hani... dedi.

Hemen kaynaştılar. Beraber yürüdüler.

Tophaneli Yamuk İhsan'ın Müdüriyetteki «Müteferrika» duvarlarında, Sultanahmet, Paşakapısı, Toptaşı Cezaevlerinin bütün koğuşlarının duvarlarında imzasını taşıyan beyitleri, serbest yazılmış şiirleri, hâtıraları vardı. Bundan başka, İstanbul'un bütün umumî helâlarının duvarlarını da, alçak gönüllülüğünden imzasını atmadığı aşk üstüne yazılmış şiirleri, günlük anıları, taşlama ve yermeleri süslerdi.

Yüzüne yayılmış basık burnundan ötürü kendisine «Pestil» denilen Rizeli Hüseyin, vücudunda taşıdığı bıçak, şiş, falçata yaralarına yaraşır bir kabadayılıkla adımları raconlu, bir omuzu düşük, yanpiri yanpiri yürüyordu.

İstanbul'a yeni gelenleri, yeni tanıştıkları bu iki arkadaşın havası birden sarıvermişti. Topukları delinmiş yün çorabın üstüne giydiği lâstikli ayaklarını, Pestil Hüseyin'in yanpiri temposuna uydurmaya çalışıyordu. Kahverengi aba külotlu, eski asker ceketinden saatin üç kat köstegi sarkan öbürü de tıpkı Yamuk İhsan gibi sol omuzunu az aşağı indirmişti..

Pestil Hüseyin camında «Sarı Gül, İçkili Lokanta» yazılı kapıyı, topa dış vurur gibi bir tekme ile açtı. Arkasından Yamuk İhsan kapıyı omuzuyla iterek içeri girdi. Ötekiler de onları yansıladılar.

Yamuk, masaya yumruğunu vurdu,

— Baksana Koço... Ulan Koçooo!...

— Buyur âbi...

— Koço oğlum, bizi yan geçme!... Biz geldik mi, tak damlayacaksın... Bize bir yeni rakı... Üst yanını sen bilirsin.

Şerefe kalkan kadehler tokuşturuldu. İkinci şişede muhabbet koyulaştı. Konuşma erkeklik üstüne idi. Bir ara Yamuk İhsan, Tahtakaleli Cemal'i nasıl vurduğunu anlattı. Pestil Hüseyin:

— Bırak ulan, dedi. Dört kişi bir olup, delikanlıyı uyurken kancıkçasına vurdunuz......

— Kim, biz mi? Biz erkek...

Pestil Hüseyin, İkinci Şubede, dokuz aylık gebe bir kadın kadar şişkin bir dosyası olan sabıkalılardan olduğu için, anlatmaya başladı.

Bir tarihte iki arkadaş demirden bir Meryem Ana, bir de bakırdan çarmıhta İsa «Aleyhisselâm» ın heykeliyle, tunçtan da iki haç yaptırtıp, altın suyuna batırmışlar, sonra İzmir'de toprağa gömmüşler. Zengin bir köylüyü, define bulduk diye kandırıp, demir, bakır parçalarını, Bizanstan, Cenevizden kalma antika diye yirmi bin papele yutturmuşlar. Sonra, Pestil Hüseyin bu işten yakayı ele vermiş te, Müdüriyette bir hafta, hiç paydossuz, hiç molasız bir araba sopa yemiş. Hem de ne sopa... Ama yine de arkadaşını ele vermemiş. İşte erkeklik buna derim ben.

Tophaneli Yamuk İhsan atıldı:

— Sen Galatalı Recep'i demiyor musun? Aynasızlara kamış koyup, onu ele veren senmişsin be!...

— Kim? Ben mi? Ulan ben, erkeklik için ölürüm be!... Ölürüm... Erkeklik...

Öbürü altta kalmak istemedi.

Beş candan arkadaş, bir karı satın almışlar, dağa kaldırıp oynatmışlar. Üç gün üç gece durmamasıya içmişler de yine sarhoş olmamışlardı. Hattâ karıyı, yüz kayme karla başka köy delikanlılarına satmışlardı.

— Yâni, diyordu, ben öyle üç şişeyle, beş şişeyle «safroş» olmam...

— Koço, ulan!... Masa yangın yerine döndü. Bir şişe daha getir.

Şimdi Tophaneli Yamuk İhsan anlatıyordu. Göğsünü açtı:

— Görün ulan! dedi. Erkeklik dediğin böyle olur, nişâneleri meydanda....

Göğsü, bıçak, jilet, cam kırığı yaralarından çeteleye dönmüştü. Döğme ile, «Ah ulan ah Sarı Melâhat» yazılı kolunu sıvadı, boydan boya bıçak yarası. Her yerinde bir kaç yara. Ötekinin de sol böğründe bir yara vardı ama... Öyle bıçak, kurşun değil, manda sürmüş, böğrünü boynuzlamıştı.

Pestil Hüseyin, Yamuk İhsan'a:

— Ulan, kıçını aç ta göster, dedi. Kürt Cuma'nın önünden dörtnala kaçarken, nasıl şişlemişti mâbadinden...

— Kim? Beni mi? Ben... erkeklik... Ulan Koço... Bir şişe daha getir..

Hayır, ötekinin anlatacağı hiç bir erkeklik hikâyesi yoktu. Yamuk İhsan:

— Bu dünyada erkek kalmamış be!... Diye bağırdı, Anam avradım olsun erkek yok...

Bu söze alınan Rizeli:

— Erçeçlik öldü mü ulan! diye bağırdı, Koço!... bir şişe daha getir.

Kadehi susuz yuvarlayan ötekinin gözlerinde şimşek çaktı. Öbürü:

— İrkek dediğin muhabbet yirinde belli olur, dedi.

O zamana kadar, hiç sesini çıkarmayan, yalnız üstün bir hayranlıkla anlatılanları dinleyen öteki, erkeklik üstüne bir lâf söylemiş olmak için:

— Di heydi içek, irçek kimse görek, bahak!... dedi.

Pestil Hüseyin:

— Arkadaş, yâni sen ne demek istiyorsun? dedi.

Elinin tersiyle bıyıklarına bulaşmış rakıları sildi:

— Heç!... dedi.

— Nasıl hiç?

Yamuk ta:

— Sen şimdi gıcık kodun, dedi. Ne demeğe getiriyorsun? Aramızda karı mı var?

— Yooo.... Demem o deme değel...

Allah Allah... Ne oluyordu şimdi bu adamlara? Onlar boyuna anlatmışlar, o gık demeden dinlemişti. Kendisi bir lâf söyleyince...

Öbürü:

— Nirde garı varsa...

Diye bir sunturlu savurdu..

— Söyle arkadaş, erkeksen söyle, ne demek istiyorsun sen? Yamuk İhsan, onun yakasına yapışmıştı:

— Heç... Vallaha heç... Lâfın gelişi didik işte...

— Ulan, lâfını tart da söyle... Kantarın topuzunu kaçırma..

— Len, lâfın ucu nireye varıyor, biliyon mu? Diye üstüne yürüdü..

Pestil Hüseyin sordu:

— Şen erkek misin Len?

— İrçeğim!...

— Kak len!...

— Yörü dışarı...

— İrkekliğini gostet!...

— Durun canım, durun... Yiyek, içek... dedi ama, öbürleri:

— Erkeksen, çık dışarı, sokakta bekliyoruz diye meyhaneden fırladılar. Çıksa bir türlü, çıkmasa bir türlü, Koço hesap pusulasını uzattı, başına dikildi:

— Elli iki lira...

Buraya iş aramaya geldiğini, on parası olmadığını, arkadaşlarının zorla meyhaneye soktuklarını anlatmaya çalıştı.

(Devamı 22 inci sayfada)

HİKAYEMSİ

YAZAN : ALPLAÇİN

Geçenlerde Nuh'un gemisinde oturmuş, Oğuz'la satranç oynuyorduk. Derken üst üste üç hamlede filimi, kale'mi ve vezirimi verdim. Oyunun bu en mühim üç taşını vermeme sebep, Oğuz'un ustalığından ziyade o esnada içeriye, ayni zamanda da hikâyemize giren kızın güzelliğiydi. Hani bazı hanım kızlar vardır. Kendilerini görür görmez, beraberce şöyle 8 - 10 kilometrelik film oynıyan bir sinemaya gitmek arzusunu duyarsınız. Filmin kalitesi mühim değildir. Yeter ki uzun olsun.. Mantosunu çıkarıp tam karşımızdaki masaya oturan tatlı sarışın da işte öylesine bir kızdı. Boyu posu karşısında bir tuhaf olup, bizim şahın âkibetini pek umursamadığımdan oyun çabucak bitti.

Sarışınla beraber sinemaya gitmek arzusunu duyan kişinin yalnız ben olmadığını, civardaki delikanlıların yüzlerinden kolayca okumuştum..

Herkesten önce davranıp yanına gittim. Benzerine ancak yerli filmlerde (bilhassa Bülent'de) rastlıyabileceğiniz çapraz bir bakış ve şerbet gibi bir tebessümle:

— Merhaba, dedim..

Şöyle bir baktı:

— Portakal suyu lütfen..

Doğrusu daha pahalı bir şeyler içeceğini tahmin etmiştim.

— Hay hay güzelim. Bu arada, ben de konyağımı bitiririm.. Sonra da sinemaya gideriz ha?..

Kaşlarını kaldırdı :

— Anlıyamadım... Siz garson değil misiniz?

— Yoo... Sinemaya gidecek miyiz?

— Rica ederim.. Ben sizi garson zannetmiştim. Mademki değilsiniz, rahatsız etmeyin. Sinemaya falân da gidemem sizinle...

Bu sefer ben şaşırmıştım :

— Allah Allah... Yâni siz garsonlardan başkasıyla sinemaya gitmez misiniz?

— Giderim..

— İyi ya... Ben de garson değilim işte. Hadi, sinemaya gidelim..

— Hayır. Hem başımda dikilip durmayın lütfen..

— Teşekkür ederim, deyip yanına oturdum..

Gözlerini iri iri açtı :

— Allahaşkına deli misiniz siz?

Kızmağa başlamıştım. Hadi garsonluk neyse, ama durup dururken deliye benzetilmek hiç de hoş bir şey değildi. Ters ters cevap verdim :

— Hayır efendim. Gene yanıldınız. Deli de değilim..

— Öyleyse yanımdan kalkın lütfen..

— Hoppala... Darılmayın ama, siz ne dediğinizi bilmiyorsunuz galiba..

— Neden bilmiyor muşum bakalım?...

— Eh, «Deli değilsen yanımdan kalk» diyen birisi için başka ne söylenebilir? Vallahi, tehlikeli bir merak sizinki...

— Ne merakı?

— Şey... Delilerle düşüp kalkmak merakı...

— Ayol, delilerle düşüp kalktığımı kim söyledi size?

— Siz... Az önce.. Yanınıza oturdum, «Deli misiniz» diye sordunuz. «Hayır» deyince de, kalkmamı söylediniz ya..

Bir an cevap vermedi. Sessizliği gene ben bozdum :

— Sinemaya gideceksek 4.30 u kaçırmıyalım bari..

— Söyledim ya.. Sizinle sinemaya gidemem.. Çünkü ben nişanlıyım.

— Yaa!... Peki, nişanlı kızlar benimle sinemaya niçin gidemezmiş bakalım? Bunu da ilk defa sizden duyuyorum. Amcamın kızı da nişanlı ama benimle sinemaya gider..

Durdu durdu da, bir konuşmaya başladı. Vallahi, söylediği lâfları burada tekrara terbiyem müsaade etmez.. Sonra da, hırsla kalkıp gitti. Oğuz'un yanına döndüm..

— Ne oldu? diye sordu. Yüz vermedi mi?..

— Anlıyamadım, dedim. Güzel ama biraz aklı kıt galiba... Acıdım kızcağıza!...

DOLMUŞA 1 ADAM

YAZAN : REFİ CEVAT ULUNAY

Eskiden beri rahatına düşkün bir dostum vardır. Geçen gün trende rastladım, rahatı bozulmuş gibi bir hali, bir teessürü vardı.

— Hayrola beyim, dedim, sizi biraz gamlı görüyorum. Keder edecek bir vâkıâ mı var? Yoksa rahatsız mısınız?

— Sorma mirim, dedi. Perişanım...

Sesi titredi:

— Bizim Bekir Ağa sizlere ömür......

Bekir Ağa, dostumun emektar uşağı idi.

— Vah vah vah... dedim. Hakikaten mükedder olmakta haklısınız, yerine konur adam değildi.

— Nitekim koyamadım da.. Öldükten sonra çeşit çeşit uşak tuttum, kimi üç gün, kimi bir hafta kaldı. İzin vermeğe mecbur oldum.

— Bekir Ağa bir pırlanta idi, pırlanta... İyi uşakların mevcut olduğu zamanda bile onun gibisine rastlanmazdı.

— Ah azizim, nâzik, terbiyeli, sözünü sohbetini bilir adamdı. Hattâ benim sıhhatimle bile alâkadar olurdu. Midemin kaprisleri tutar... O zaman Bekir Ağa yemek listesini kendisi hazırlardı. Ah... Eski zamanlar olsa belki ona yakın birini bulurduk.

— Valla beyim. Bu sadece bir şans işidir, uşağın iyisi ustaraya benzer. Bâzan en iyi marka alırsın... Suyu kesmez. Bâzan da mezat malından alırsın, yüze değmeden perdah geçer.

Biraz müteselli oldu.

— Belki, dedi, talih yüzümüze güler...

— İnşallah, dedim, maamafih iyi uşakların bulundukları devirde de hepsi iyi değildi. İçlerinde avanakları da vardı. Size evvelâ iyilerinden bahsedeyim:

Bir gün efendi, uşağı çağırır:

— Mehmet, der, Hüseyin beyin konağına git. Topal Osman Paşa gelmiş mi? Sor, bana haberini getir.

Mehmet konağa gider, cümle kapısından girer, avluda, beyin gidiş ağasına:

— Efendi selâm söyledi. Topal Os...

Der, Topal Osman Paşa da kapıdan girer. Uşak hiç bozmaz:

— Topalos mu idi, kopalos mu idi, sizde bir ilâç varmış, ondan istiyor.

Öbür uşak da işi çakar.

— Kâhya beydedir, biraz bekle de alalım.

Der, topallığından bahsedilmesine tahammül edemeyen Osman Paşa bu suretle bir şey anlamış olmaz.

Yine bir gün efendi uşağından bir bardak su ister. Uşak suyu getirir. Efendi tam içeceği sırada:

— Müsaade buyurun efendim.

Der ve bardağı alır, götürür, döker, yeniden doldurur getirir. Efendi sorar:

— Ne vardı?

— Ufak bir böcek gördüm de onun için değiştirdim.

Bunu gören misafir, evine döndüğü zaman uşağına vakayı anlatır.

— Oğlum Ahmet, sen de su verirsen dikkat et.

İki gün sonra efendi su ister. Ahmet suyu verir, bardağın yarısında:

— Dur efendi içme... Bir bakayım.

— Ulan, ona evvel bakmak lâzımdı. Şimdi neye bakacaksın?

— Efendim, ben suyu getirirken baktım: Üç tane böcek vardı. Kaç tanesini yuttunuz diye ona bakacaktım.

Refikim fıkralara güldü, Bekir Ağayı unutmuş olacak, biraz neşesi geldi.

— Ben de size bir fıkra anlatayım dedi. Bir gün meclıste otururken evin efendisi uşağını çağırdı. «Git, dedi, görürsen söyleme. Görmezsen söyle.» Uşak gitti, geldi. «Gittim, görmedim, söyledim, geldi. gelmedi» dedi. Hiçbirimiz bir şey anlamadık. Neden sonra rica ettik, mesele anlaşıldı. Efendi evli bir hanıma tutulmuş. O akşam için eve dâvet etmiş, uşağına «Kadının evine git, kocasını görürsen söyleme, görmezsen dâvetimi söyle» demek istemiş. Uşak da «Eve gittim, kendisini gördüm, söyledim, kocası geldi, o da bundan dolayı gelemedi »cümlesini yalnız onun anlayacağı şekilde ihtisar etmiş.

— O zaman da, dedim, böyle leb deyince leblebiyi anlayan uşak pek bulunmazdı. Meselâ adamın biri bir dostuna bir tezkere yazmış, zarfa koymuş, uşağına vermiş:

— Osman, demiş, şunu al, Hamza beyin konağına git. Selâm söyle, cevabını al gel.

Uşak tezkereyi cebine koymuş, gitmiş. Hamza beyi konağının bahçesinde bulmuş, selâm vermiş:

— Beyefendi. Bizim efendi selâm söyledi.

— Aleykümüsselâm.

— ......

— Bir şey mi söyleyeceksin?

— Evet efendim. Efendi selâm söyledi.

— Aleykümüsselâm dedik a... Başka?

— Başkası sağlık.

— Hay ayı hay...

Uşak selâm vermiş, eve dönmüş, efendiye:

— Efendim, konağa gittim. Hamza beyi bahçede buldum, selâmınızı söyledim.

— Tezkere ne oldu?

— Cebimde efendim.

— Vermedin mi?

— Hayır, ver demediniz ki...

— Hay Allah belânı versin. Gittin de ne dedin?

— Efendi selâm söyledi, dedim.

— O ne dedi?

— Yüzüme baktı. Hay ayı hay, dedi. Ama sana mı dedi, bana mı dedi, bilmiyorum.

FIKRA

Aşağıdaki satırları, Vatan'da Sadun Tanju'nun bir fıkrasından alıyorum:

«Sabehleyin erkenden, Amerikalıların oturduğu mahallelerin herhangi birinden geçiniz; bütün çöp kutularının devrilmiş, inceden inceye karıştırılmış olduğunu göreceksiniz. Amerikan çöplüğünde bir şeyler bulmak ümidini taşıyan fakirlerin sayısı, hiç de küçümsenecek gibi değil Ankara'da.

Fakiri, Amerikalının çöplerini karıştırır; orta hallisi «fuar» denilen ve Amerikan eskisi satan dükkânların eşiğini aşındırır; zengini «Kool» sigarası tüttürür, «Maxwell House» kahvesi içer, misafirine «Haig's» veya «Spey Royal» marka viski ikram eder ve siyasetçileri «Amerikan yardımı» diye birbirleriyle kanlı bıçaklı olurlar; işte Ankara biraz da bu bence.»

Bir de Amerika bize yardım etmiyor diyoruz. İnsaf... Daha ne etsin?

Ankara'nın taşına bak,
Gözlemimin yaşına bak!

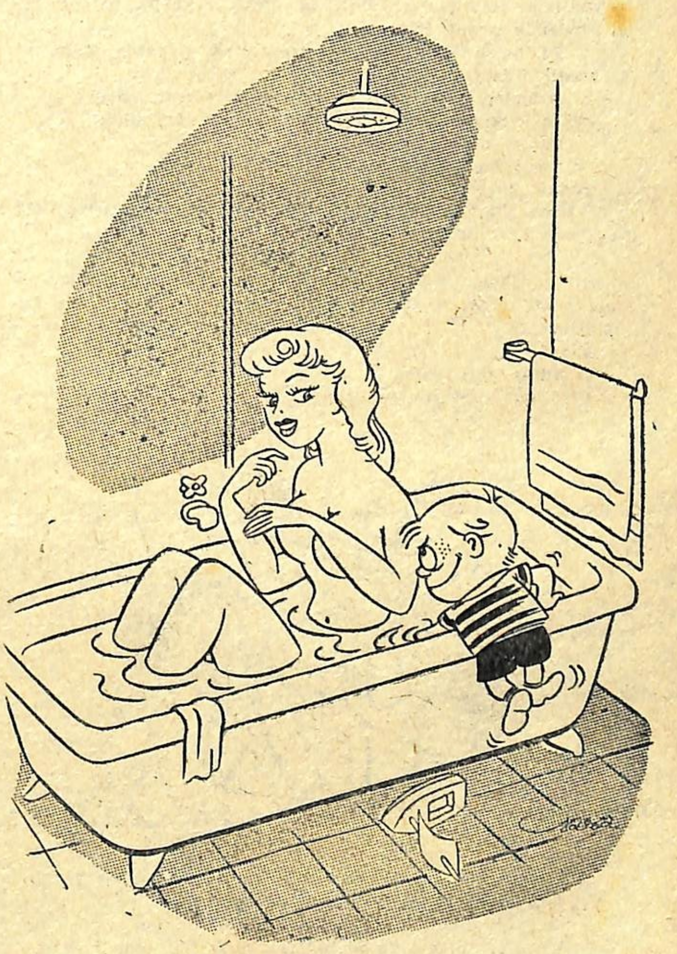

KIZ — GENE Mİ KAYIK BATTI?..

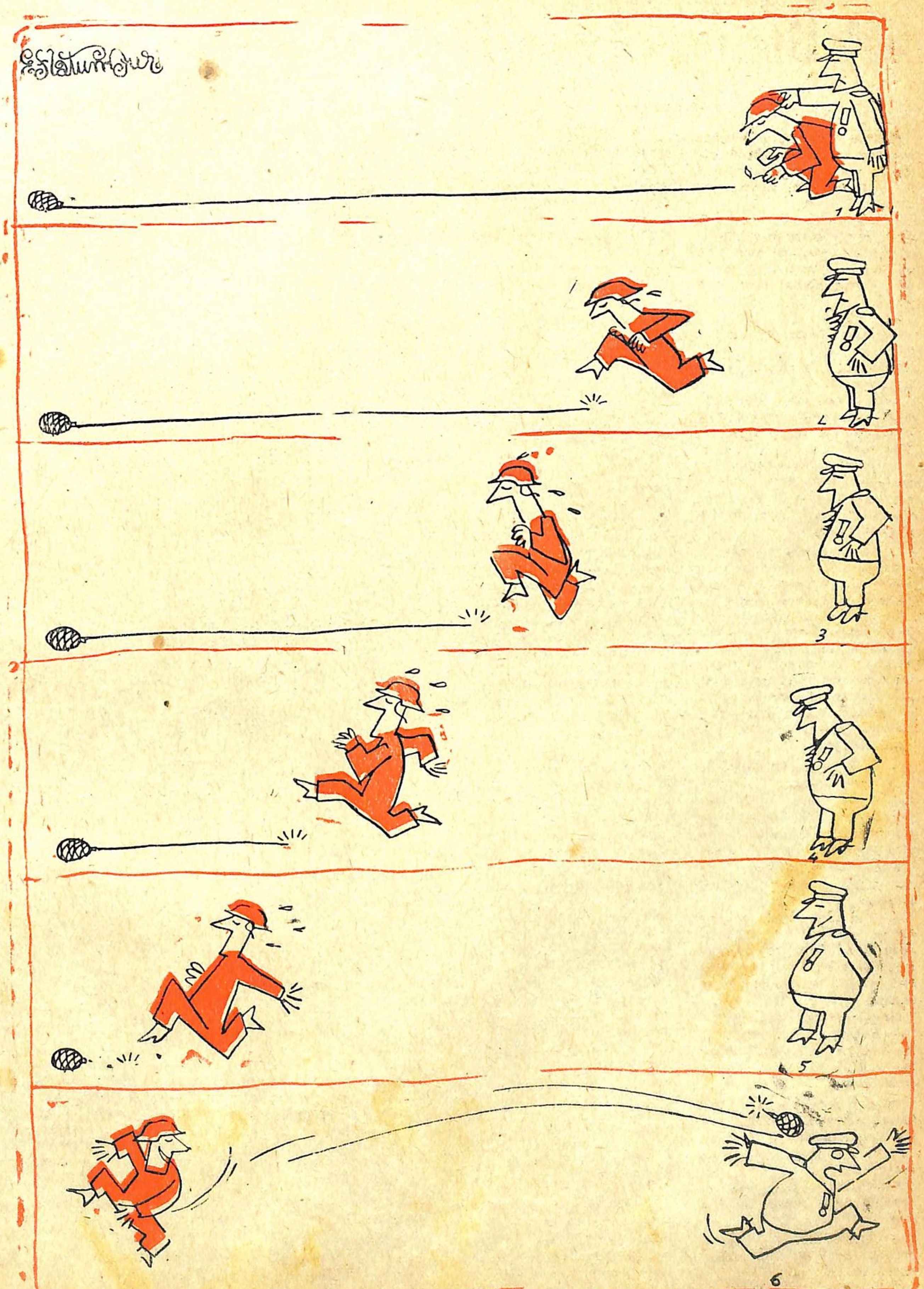

TALİM

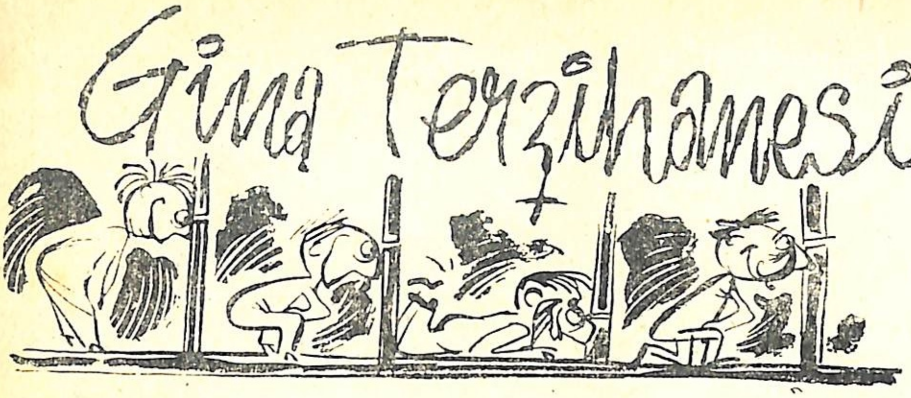

YAZAN: STEPNE

— Bak kocacığım, beğendin mi elbisemi?

— Güzel... Çok güzel ama, şimdilik senin elbiseye ihtiyacın yoktu.

— Nasıl yoktu.. Bir yere giderken giyecek, iki kişinin arasına çıkacak bir şeyim yoktu.

— Yavrum, daha geçen gün gri üzerine sarı çizgili elbise yaptırmadın mı?

— Bu mevsimde o giyilir mi nonoşum?

— Kırmızı puvanlı var...

— Aman, onun modası geçti.

— Bir tane de kumlu bej yaptırdın.

— Her elbisenin bir zamanı var. Çok aksisin yâni...

— Aksilikten değil şekerim, vallahi aksilikten değil... Şey meselesi..

— Canım, ben başkaları gibi pahalı kumaşlar almıyorum ki.. Bak, meselâ, bunun metresi kaça dersin?

— Bilmem ki...

— Söyle bir şey...

Adam düşündü. Eliyle şöyle ir kumaşı yokladı. Arasıra kuıaş mağazalarının vitrinlerine akar, etiketleri görünce rengi çardı. Erkek kumaşlarıyla bir rantı yaptı. Karısının üstünekine benzer bir kumaşın vitrinlerde 43 lira olduğunu hatırlıyordu. Karısı, bu kadar pahalısını alamazdı.

— 20 lira mı? diye attı.

Kadın güldü:

— Ayol, nerde o kadar para? Bende 20 lira verecek göz var mı? Bu iki buçuk metrelik bir parçaydı. Hepsine on sekiz lira verdim. Sen bilirsin nasıl çekişe çekişe pazarlık ettiğimi..

Erkek, karısını öptü. Karısıyla övünüyordu. O gün dairede her fırsatta karısını methetti. Arkadaşı Melih de,

— Bizim hanım da pek tutumludur, diye başladı. Bir o söylüyor, bir öbürü söylüyordu. Akşam daireden iki arkadaş beraber çıktılar. Bir kumaş mağazasının vitrini önünde durdular.

— Bak, Melihçiğim, şu kumaşa bak, 49 lira. Bizim hanım, bunun tıpkısının iki buçuk metresini kaça alsa iyi... On sekize almış vallahi...

— Bizim ki de bundan bir elbise yaptırmıştı. Metresini 5 liraya mı ne almış. Bizimki bir pazarlık eder, görme...

— Benimki de...

— Birader, hiç olmazsa kadınlardan yana şansımız var.

— Tutumlu kadınlara düşmüşüz...

— Yoksa, bu maaşla geçinmenin imkânı mı var?

Evine gidince, boynuna sarılıp öpen karısının üstünde açık yeşil üzerine koyu yollu başka bir yeni elbise görünce kaşlarını çattı.

— Ayol, ne öyle surat ediyorsun? Alt tarafı 12 lira... Karından iyi mi?

— Değil, değil ama yavrum, ya bunun dikişi? Kimbilir kaça diktirdin?

— Aaaa... Aşkolsun. Bizim mahallede bir Nebahat var. Akşam Kız Sanata gidiyor. Eline bir iki buçuk verdim mi, oynaya oynaya dikiyor.

Erkek, karısının işbilirliğinden sevinçliydi.

— Güzel olmamış mıyım?

— Çok güzelsin hayatım.

Dairede bütün memurlar, Cevad'ın etrafına toplanmışlardı. Cevat, her gün arkadaşlarına ballandıra ballandıra o yeri anlatırdı. — Azizim, dikizin zevki başka oluyor. Öbür işlere benzemiyor. Ne kadınlar be... Boy boy, biçim biçim, renk renk... Hangi yaşta istersen... Dün belki yetmiş yaşında bir karı seyrettim, on sekizinde kıza değişmem... Bizim gibiler için en iyi bu. Yoksa bu maaşla başa mı çıkılır? Valahi evlenmekten iyi...

Hepsi, ağızlarının suyu akarak Cevad'ı dinliyorlardı. Cevat, arkadaşlarından birini her gün kandırır, oraya götürürdü. Ama öbürleri Cevat gibi anlatmazlar, oraya gittiklerini söylemezlerdi. Hattâ bu sene emekliye ayrılacak Hüsamettin efendi bile gitmiş, bir hafta hasta yatmış, dairede alay konusu olmuştu.

Melih arkadaşına,

— Şuraya biz de gidelim, dedi.

— Duyulursak rezil oluruz.

— Kim duyacak?

O akşam Cevat'la beraber çıktılar. Cevat,

— Öyle fena bir yer değil, diyordu, basbayağı namuslu müessese... Kadınların haberi yok diyorlar ama yalan... Haberleri olmasa, hiç öyle soyunurlar da dakikalarca dururlar mı?

— Kaç para vereceğiz?

— Deliğine göre... Üst kattaki odalardaki deliklere paradi diyorlar. En ucuzu orası. Saati 3 lira. Ben ay sonlarına doğru paradiden dikizliyorum. Yere boylu boyunca uzanıp deliğe gözünü uydurması iyi oluyor ama, kuşbakışı bir şey görünmüyor. En iyi alttaki odalardan dikizlemek. Ayna gibi... Oraya lüks koltuk diyorlar. Aybaşlarında iki üç gün lüks koltuktan dikizliyorum. Tavana bakmaktan bir hafta boynum tutuluyor. Bir de yan odalar var. Orası balkon... En iyi orası... Saati on lira... Ben bir defa gittim. Bir de localar varmış. Oraya büyük adamlar giriyor... Ayna tertibatı yapmışlar. Oturduğun yerde, bütün manzarayı tabak gibi görüyorsun.

— Bilet kesiyorlar mı?

— Bilet olur mu birader? Mithat Paşa Stadyumu mu burası? Avrupa'da biletlisi de varmış, hattâ abonman kartı alıyor muşsun... Bizde nerde o kadarı... Her şey kendimize göre...

Üç arkadaş apartmanın merdivenlerini çıktılar. Kılavuz Cevat önden gidiyordu. Öbür ikisi utandıklarından arkadaydılar Cevat,

— Korkacak bir şey yok, dedi, iki kapısı var. Erkekler ön-

den, kadınlar arkadan işliyorlar.

Cevat, üzerinde altın yaldızla «Gina terzihanesi» yazılı kapıyı çaldı. Kapının dikiz deliğine bir göz geldiği belli oldu. Sonra kapı açıldı:

— Buyrun!...

Üç erkek içeri girdiler. Kapıyı açan kadın sordu:

— Neresi? Loca mı? Balkonda yer yok. Pazara kadar bütün yerler kapalı. Lüks koltukta isterseniz, bir kişilik yerimiz var.

Melih:

— Ucuz olsun, diye Cevad'a fısıldadı. Cevat,

— Üç paradi, dedi.

Katın içine yapılmış merdivenleri çıktılar. Burası geniş bir tavan arasıydı. Yerlere bir sürü adam uzanmıştı. Hepsi de heyecan içinde olduklarından gelenlerin farkında olmadılar.

Onları getiren kadın, yakalarından tutup ,üç kişiyi ayağa kaldırdı:

— Hadi bakalım, vaktiniz doldu, dedi,

Üstlerini, başlarını düzenltenlerden biri,

— N'oolur, beş dakika daha diye yalvardı, ama, kadın hiç acımadı.

Boşalan deliklere, üç arkadaş yere uzanıp, gözlerini uydurdular. Aşağıda konuşulanlar da duyuluyordu.

— Bir manto istiyorum. Bej tüylü... Bol spor...

— Peki şekerim.

— Şu modelden...

— Ah şekerim, çok pahalı...

Metresi 90 lira... Dikiş... Hepsi senin cici hatırın için 780... Demek ki, yarımşar saatten on gün, günde üç posta poz vereceksin...

— Pahalı ama...

— Değil vallahi... Senin vücudun biçimli de ondan. Başkasına dünyada yapmam. Kurtarmaz nonoşum.

— Pekâlâ...

— Soyun. yavrucum...

— Çıkar çıkar...

— ....!

— Sutyenini de çıkar. Ölçünü iyi alamam sonra... Dön şöyle. Maşallah, ne göğüs! Şu tarafa... Basevlerin ideal...

— Teşekkür ederim, yarın provaya gel...

Başka bir kadın girdi.

— Senin tayyörün hazır yavrucum. Soyunun güzelim!

— ......!

— Çoraplarınızı da...

— ......!

— Güzel oturdu. Ne tayyör- Bu mavi üzerine çizgililer bu senenin modası... Uydu mu cicim?

— Mersi...

Akşam eve gidince karısı boynuna atıldı, öptü:

— Nasıl yeni tayyörüm? Bu sene mavi çok moda... Yakışmış mı? Ama surat asma öyle... Bilirsin nasıl pazarlık ettiğimi... Çekişe çekişe pazarlık ettim. İki buçuk metrelik bir parçaydı, kaça alsam iyi? Söylesem şaşarsın... Şaşmaz mısın? Vallahi şaşarsın... On dört lira... Aman gül birazcık... Bizim Nebahat'a de on lira verdim, güle oynaya dikti... Güzel değil mi? Yakışmış mı karıcığına? Sen beni sevmiyorsun vallahi...

Erkek,

— Seviyorum... diye inledi.

«Gina terzihanesi» diyecekti, diyemedi. Yutkundu. Bir daha, bir daha yutkundu. O günden sonra, hıçkırığa benzer, bir yutkunma illetine tutuldu.

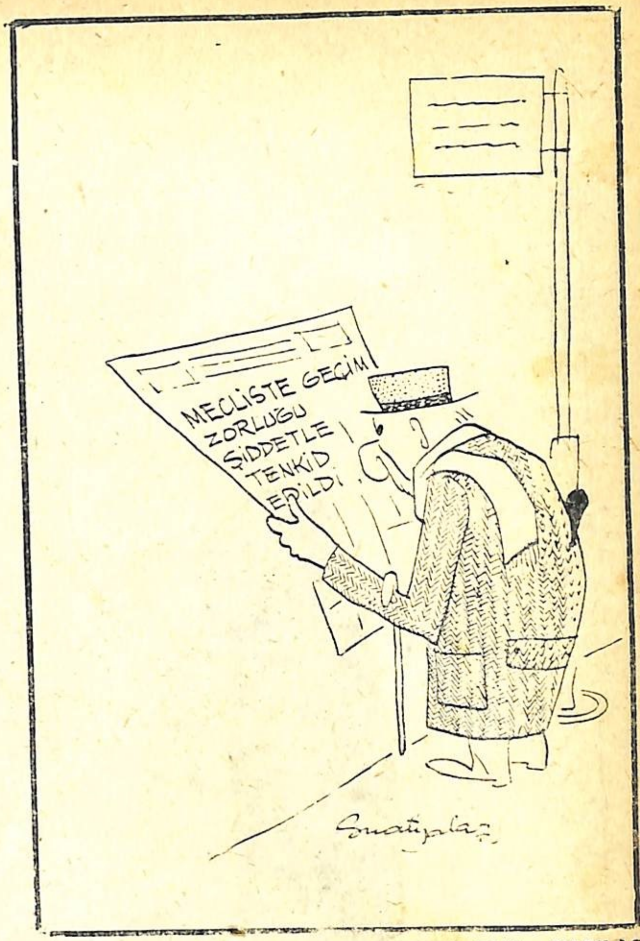

— GENE MEB'US MAAŞLARINA ZAM YAPILAC GALİBA!...

— NE İNTİHAR EDİYORSUN ULAN? SEN ZATEN MÜŞSÜN...

— MARYLİN MONROE NİÇİN İÇ ÇAMAŞIRI GİYMİYOR BİLİYOR MUSUN?
HEPSİ KİRLİDİR DE ONDAN!...

13 yaşında bir kızın HATIRA DEFTERİ..

Üç delikanlıyla yabancı bir yerde geceleyen 13 yaşındaki F. L. nin hâtıra defteri bulundu...

.... 1956

Bugün yine C... mektup göndermiş. Aman ne salak çocuk. Ömrümde bu kadar beceriksiz çocuk görmedim. Bu zamanda mektupla iş olur mu? Eğer Rober Mitchum'a benzemese, vallahi hiç yüz vermeyeceğim.

.... 1956

Neclâ'nın konuştuğu çocuk dün hep bana pas verdi. Benimki de bir şeyin farkında değil. İstikbalin mesut koca namzedi, budala...

Ne şanssız kızım. Şöyle istediğim gibi bir çocuk sevemedim. Neclâ'nınki bir aralık, benimkine çaktırmadan elimi sıktı, randevu istedi. Ilık nefesini yüzümde hissedince içim bir tuhaf oldu.

.... 1956

Annem, babamın cebinde bir kadın resmi bulmuş. Sabaha kadar kavga ettiler. Hiç uyuyamadım. Halbuki

bugün L...... ile buluşacaktık, başım sersem gibi. Biraz annemin allığından süreceğim. Yüzümün solgunluğu belli olmasın. Bu annemi de hiç anlamıyorum yâni... Kendisi yapmadığını bırakmıyor, babamın cebinde bir kadın resmi çıkmış diye kıyameti koparıyor.

.... 1956

Yirmi beşinci flörtümle jübilemi kutlayacağım. Onun için esaslı birisinin olmasını istiyorum .M...... arkama takıldı dün. Hiç yüz vermedim. Çünkü M...... daha çocuk. Eskiden K...... ile konuşuyorlardı. ...... bana her şeyi anlattı. M...... de iş yok.

.... 1956

Bâzı günler, canım sıkılınca okula gidiyorum. Dün yine gitmiştim. Öğretmen derse kaldırmaz mı? Bilemeyince de söylendi. Ne hakkı var söylenmeye? Beni annem babam bile azarlamaz. Alt tarafı geçirirsen geçirirsin... O kadar. İkinci derste çantamı alınca çıktım okuldan. Yolda üç adam arkama takıldı. İkisi hoşuma gitti. Biri de fena değil. Hemen arkadaş olduk. «Hadi Adaya gidelim» dediler. O kadar güzel ki biri, üstelik de filmlerde oynuyormuş. Biri de Galatasaray'da bek duruyormuş. Hatırlarını kıramadım. Ada'da iki arkadaşları daha bize katıldı. B...... nin evleri boşmuş. O-

raya gidip eğlendik .Sonra B...... nin annesi babası gelince evden kaçtık. Hava da iyice kararmıştı. Aman ne macera!... Heyecanlı hayata bitiyorum. Biz çamların kuytusundayken, kalın bir ses,

— Heeey!... Nââpiyonuz orda? diye bağırdı.

Bir de baktık, zebella gibi iki herif...

— Barnah gadar gıznan cilveleşmeğe utanmıyonuzğu? dedi biri...

Dört çocuktan biri, herifleri görünce kaçmış, biri de bir çukura girmiş. Heriflere,

— Ben parmak kadar değilim, on beşimdeyim! diye bağırdım.

Ayıp olmasın diye, kendimi iki yaş büyük söyledim. Aman insanın yaşı da hiç büyümek bilmiyor.

O iki herifin biri, iki çocuğu önüne kattı götürdü. Ben öbürünnen kaldım. Sonra öbürü de çıktı geldi. «Üşüyorum» dedim. Fiskos ettiler. Sonra beni bir ahıra götürdüler, sıcacık bir yer... Aman ne enteresan bir gece geçirdim. Böylece jübilemi de kutlamış oldum.

Ama sabahleyin bizi orada buldular. Annem babam o iki heriften dâvacı oldular.

— Ben kendi arzumla kaldım! dedim.

Ama on üçümde olduğum için, kendi arzumla kalamazmışım.

Öyle kızıyorum ki şu anneme... Ah, bir on sekizine giri pde, bir hürriyetimi elime alsam, bilirim ben yapacağımı...

Muayeneye gönderdiler. Tabiî bir şeyim yok... Beni enayi zannediyorlar, ben budala mıyım? Artık o kadarını bilmez miyim ben?...

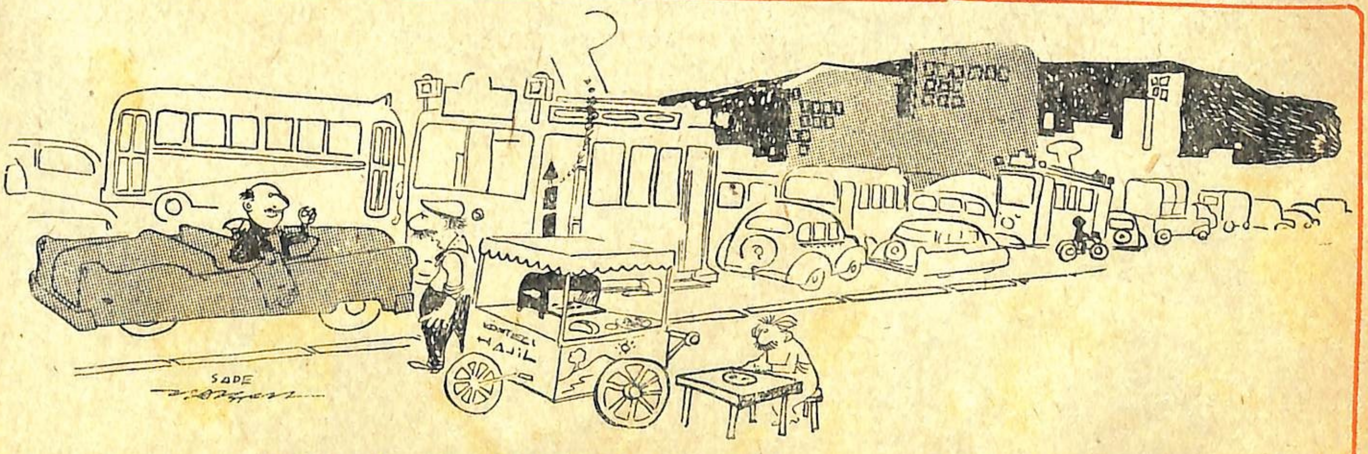

ARABADAKİ — SEN ŞURDAN BANA ON BEŞ KÖFTE İLE AZ PİYAZ VERSENE...

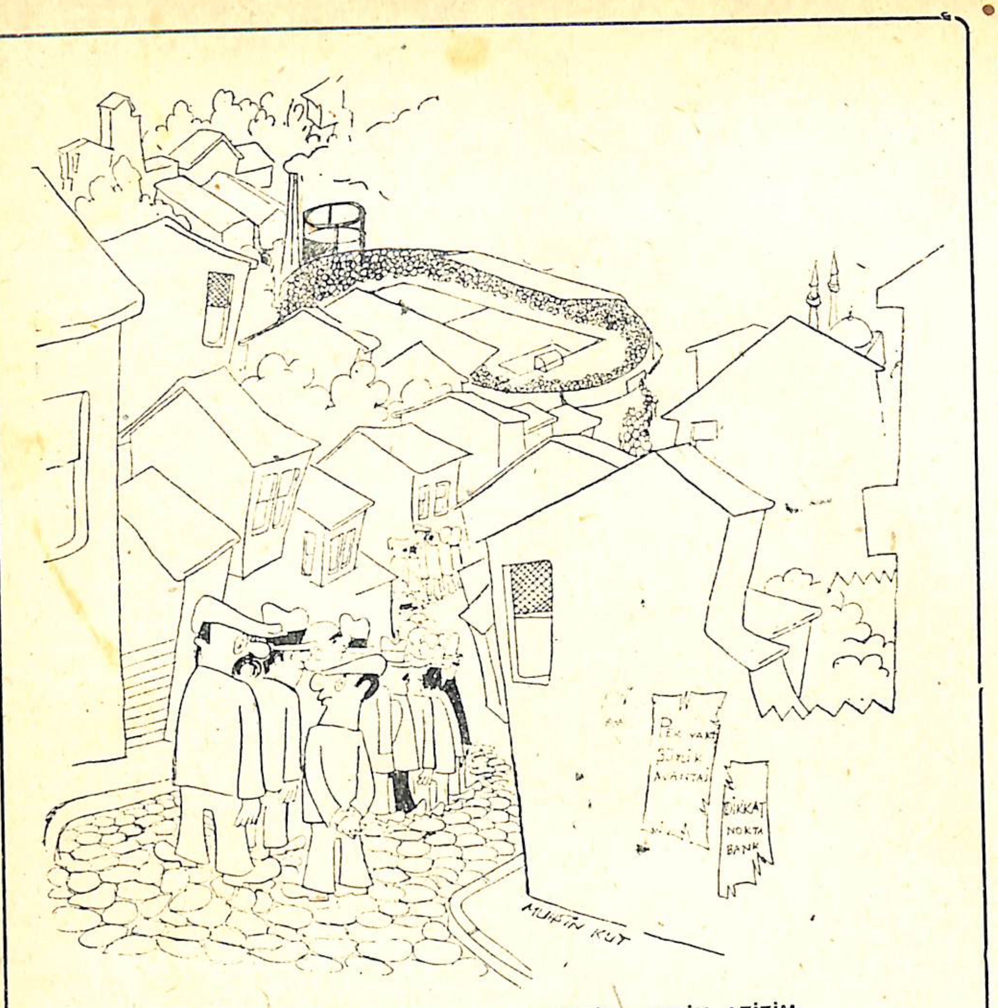

— KAPALIYA OTURMAYI TERCİH EDERİM AZİZİM...

SEÇME SÖZLER

Bana bu dansı lûtfeder misiniz? **Lûtfi**

Kuş, konduğu yerden uçar. **Arap Yaşar**

Yıldırım telgrafı yağmurlu havalarda çekilmez. **Muhabere**

Yalan, itimadın en büyük düşmanıdır. **La Bruyer**

İnsan, havasız yaşayamaz. **Atmosfer**

Haydi Bahariye bir kişi. **Polim Hüseyin**

Lûtfen sayfayı çeviriniz. **Sen çevirsene**

Ellerin ellerimde. **Manikürcü**

Yokuş aşağı daha kolay yürünür. **Meyil**

Bir padişahın üç kızı vardı. **İkisi evlendi**

Bakıyordu genç adam kara gözleriyle gibi bir vahşi kadına. **E. M. Karakurt**

Her kısa boylu olan aşağılık duygusu duymaz. **Uzun Ömer**

İneklerin dolaştığı yerde temizlik olmaz. **Tezek**

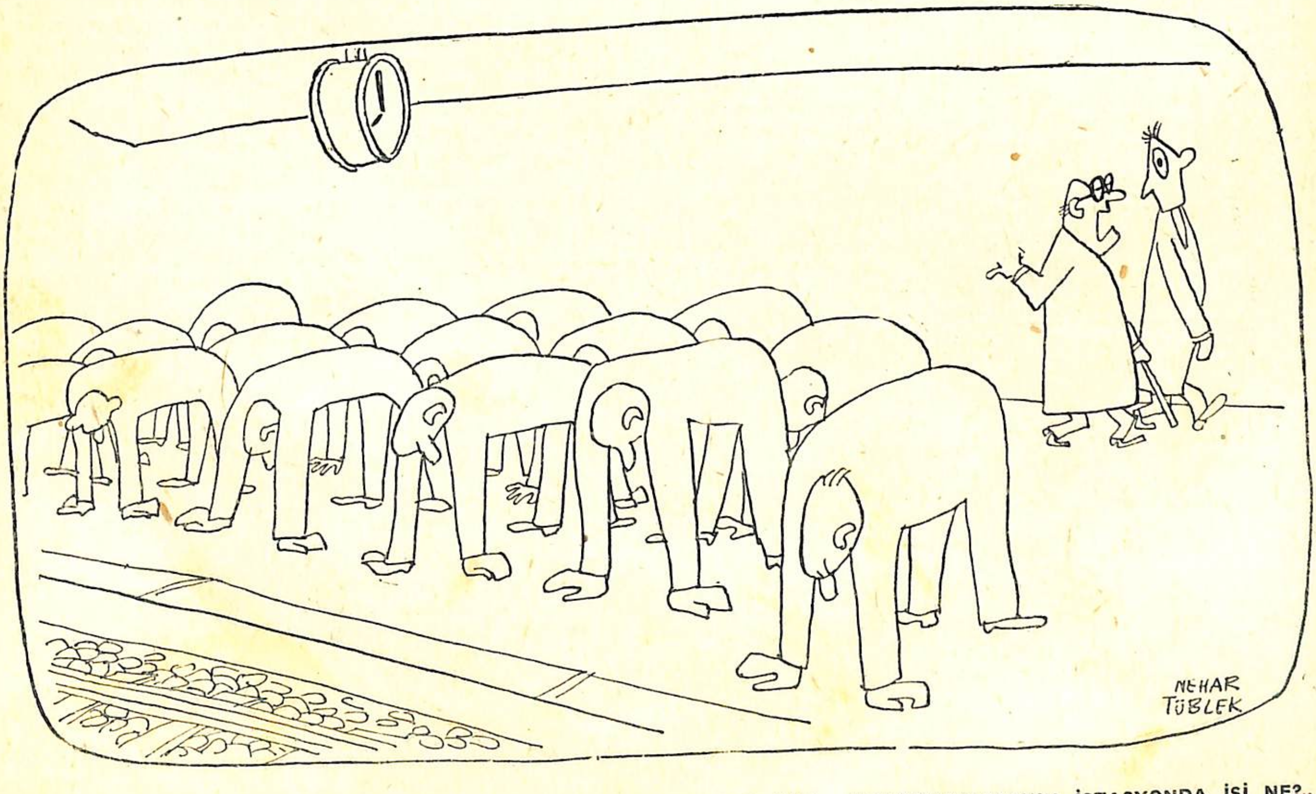

— ALLAH, ALLAH... KARŞILAMA TÖRENİ OLDUĞUNU ANLADIK AMA BUKADAR MASANIN İSTASYONDA İŞİ NE?..

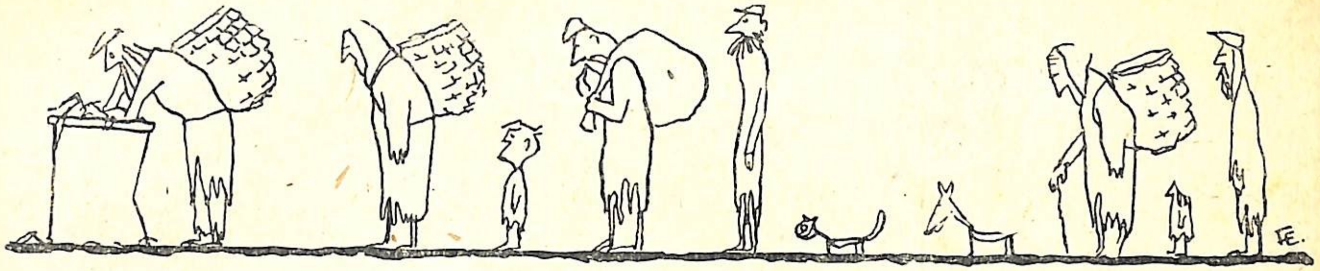

YAZISIZ!...

YAZAN: KAATİL

DERİNİ YÜZECEĞİM

Başlığı görünce hemen sırıtmayın: Ne yerli film, ne Lemmi Kovşun, yahut Mayk'ın macerasını anlatıyorum. Kocakarının derisini niçin ve nasıl yüzdüm, onu söyleyeceğim. Hem bundan kimsenin haberi yok. Polisin tabiî yok; eğer yazıyı ihbar sayarlarsa nasıl olsa bir hukuk canbazı, yâni avukat bulurum (Baktım, bu tâbir hakaret maddesine girmiyor, canbazlık bir meslektir).

Bu kadar sabunlama yeter. Şimdi traşa başlayalım:

Ben, bir İthalât - İhracat (Dışarıdan mal sokma, dışarıya mal çıkarma) şirketinde mütevazi bir memurum. O kadar alçak gönüllü bir ücretim, yahut maaşım var ki, ancak geçinebiliyorum. Bekârız da... Üstelik bir gecekonduya bile sâhip değilim. Halbuki ben akran ne arkadaşlarım var, üç dört katlı gecekonducuklar çıktılar da ayda bin lir kira topluyorlar. Neyse... Kıt kanaat geçinip gidiyoruz. Bizim mahallede bir Hesnâânım vardır. Yetmişlik bir kadıncağız... Peder rahmetli, rahmetli değilken bayramlarda el öpmeğe giderdik. Uzaktan bir bulaşıklık olacak. Bu Hesnâânımın iki katlı bir evi var. Ama ev demeğe bin şahit ister... Üflesen dağılıverecek. Hattâ geçen zelzelede her parçasını ayrı sokaktan toplamışlar da yeniden çatmışlar denir. Kadıncağız orada oturur ve mahallelinin yardımiyle geçinir. Son zamanlarda siyasete merak sardığından biraz durumu düzeldi. İşi gücü kapı kapı gezip devri sâbıka söğüp saymak. Ocak başkanı açıkgöz herifin biridir. Bu ayaklı reklâm makinesini boş bırakmaz. Etti, nohuttu, kerevizdi, ne bulursa gönderir. Manav, bakkal da vergiler inecek diye habire hükümeta tutarlar. Avuçlarını yaladılar enayiler ama ne fayda? Neyse, bize orası lâzım değil. Çünkü bizim şirketin döviz dalgası var. İşimden yürütürler...

İşte bu Hesnâânım teyze, bir gün beni yoldan çevirdi:

— Sana bir eksik etek bulduk, artık baş göz olmanın zamanı geldi de geçiyor bile!

— Aman teyze, dedim, benim öyle ev bark olacak hâlim mi var?

— Ah evlâdıımmm, diye başını salladı. Ağzını arıyordum zâten. Karı milletinden kime hayır gelmiş ki sana gelsin. Bak mencilis üyesininki akşam sabah eve dostunu alıyor. Bir ağzımı açsam yer yerinden oynar, hükümatın puletikası bile değişir. Sen bildiğinden şaşma... Hem ben seni evlât edineceğim. Gözümü yumunca bizim berhâne kurda kuşa kalacak değil mi? Bâri helâl süt emmiş senin gibi bir evlâdım olsun...

Yarım saat kadar söylendi. Ben aldırmadım. Güldüm. Lâkin günün birinde iki şahitle kapıma dayanında afalladım. Meğer ihtiyarın niyeti sahiymiş. Bu zamanda kimin niyetinin ne olduğunu da kestirmek ne mümkün? Olmaz filân dedimse de dinletemedim. Muhtarla ocak başkanı da araya girdiler. Velhâsıl önce Asliye Mahkemesi, sonra noterlik senedi, derken hiç yoktan başıma bir ana peydahladım. İçim bir tuhaf oldu doğrusu. Bizimki göçeli yıllar olmuş. Haminnem yerinde birine ana demek de komiğime gidiyor. Neyse, ertesi akşam, şirketten dönerken bakkal Mehmet efendi yolumu kesti:

— Uğurlar ola, dedi. Geç kaldın bu akşam...

— Eh, biraz iş vardı da... Hayır haber?

— Anan sâde yağla mercimek aldırdı, verecek misin, yazalım mı?

— Hangi anam?

Demişim. Neden sonra anladım.

— Vereyim... dedim.

Kadın bu yaştan sonra mercimeği fırına verecek değil a, elbet yiyecekti. Canım sıkılmadı değil. Ben kendime bakmaktan âcizken başıma bu belâyı nereden aldım Yârabbi? diye söylenerek bizim bekâr odasına girdim. Tam yatacağım, çat kapı: Hesnâânım teyze girdi içeri.

— Ah benim evlâdım, sağol, varol. Sâyende karnım sıcak yemek gördü. Neyi eline alırsan altın olsun. İnşallah büyük adam olursun. İçime sığmadı, teşekkür edeyim diye geldim...

— Estağfurullah Hesnâânım teyze... diyecek oldum.

— Ayol hâlâ mı teyze? Ben senin dünya ahret, kanunlan ananım. Sen de benim tek mirasçım... Yarın öbürgün gözümü yumunca bizim köşk kime kalacak sanıyorsun? Elbet sana! Sen de kalkmış, hâlâ teyze diyorsun bana...

Hımmm, dedim içimden. Biz bugün hikmeti hüdâ köşk oluveren salaşın bedelini kocakarıya bir kaç kere ödeyeceğiz galiba... Meğer Maliye Vekili olacak adammışım ben: İleriyi bu kadar keskin gördükten sonra...

Gerçekten de hafta geçmiyor, ya muslukçu, ya tenekeci, bizim gelecekteki apartmanın bir yeri ni tamir ettiğine dair pulsuz, sözlü dilekçeyle kapıma dayanıyordu. O gidiyor, ard ndan çenesi tamamile düşmüş bir halde Hesnânım, binbir itizarla sö kün ediyordu. Karı iyice politikacı olmuş meğer... İş bu kadarla kalsa, yine dişimi sıkacağım. Bir gün, şirkette bizim şube müdürü:

— Bugün anneniz sizi telefon-

Deyince bende şafak attı. Bir düğüne götürecekmişsiniz, erken gelsin dedi...

Deyince bende şafa kattı. Bir yandan âyarlamalara, hayat seviyesinin yükselmesine şükran borcu olarak kemerimde yeni delikler açacak derecede sıkarken, öteden iş hayatıma, hem de telefon vasıtasiyle dil uzatan analığımın cevrine ben nasıl dayanacaktım? Bu gidişle kocakarının beni gömüp analığım sıfatiyle sigorta tazminatımı alması bile işten değildi. Yok, buna bir çare bulmak zorundaydım. Besbelli, üzüntü insanı zayıflatıyor. Zayıflatınca da sinirlerini bozuyor. Artık hiçbir münasebeti olmayan şeyler düşünüyor, işimle ilgisiz gangster kitapları okuyordum. Nihayet kararımı verdim. Bir gece gene bizim odaya şeref veren kocakarıyı karşıma aldım:

— Bana bak Hesnâânım teyze dedim.

— A, yine mi teyze olduk?

— Teyzesin ve öyle kalacaksın. Ben senin evlâtlığın olmayı kendim istemedim. Sen analığım yerine geçmeden önce kıt kanaat geçiniyordum. Senden sonra borç içinde yüzmeğe başladım. Haydi bunu sineye çekelim. Lâkin ikide bir daireye telefon edip işlerime burnunu sokmağa, beni elâlemin yanında maskara etmeğe başladın. Sana son defa söylü...

— Ah benim evlâdım, ben bunları hep senin iyiliğin için yapıyorum. Yarın öbürgün gözlerimi yumup da şu evi...

— Yerin dibine batsın evin be! diye kükredim. Geçen gün önünden geçtim. Bizim paralarla biraz belini doğrultmuş. Ne sersemmişim ben. Demek ki bu maaşımla ev sahibi de olabilirmişim. Ama sana yedirmekten...

— Zor olurdun sen. Eğer ben elaltından ucuz ucuz tedarik etmeseydim çinkoyu...

— Neyse, bırak o politika dalgalarını. Artık kes bu terâneyi de...

— A, a, a, üstüme iyilik sağlık...

— İyiliği sağlığı bu. Anladın mı? Bugünden tezi yok. Evlâtlığından istifa...

Der demez, sanki bakanlıktan istifa etmişim gibi yer yerinden oynadı sandım. Kadın bir çığlık, bir feryat... Mahalleyi başıma topladı. Sersemlikten kurtulunca:

— Ayıptır evlâdım, yaşlı kadını dövmek sana yakışır mı? Ölümüne sebep olur, sürünürsün sonra...

Diyen sesler duydum. Kocakarı elinden besleyicisinin gideceğini hissedince işi şirretliğe vurmuş. Mahalleli gelmiş. Polis memuru Niyazi efendi ifade aldı. Ertesi gün daireye gidince, şirketin muhasebecisi yolumu kesti:

— Müdür çok sinirlendi, dedi.

— Neye sinirlendi yahu?

— Müessesede böyle anasını döğen evlât istemem, dedi. Tazminatı ödeyip sana yol verdiler...

İşte ne oludysa ondan sonra oldu. Bir hışım geri dönüp soluğu bizim semtte almışım. Kocakarıyı yakaladığım gibi diri diri derisini yüzdüm. Siz söyleyin ama, hakkım yok mu[illegible]

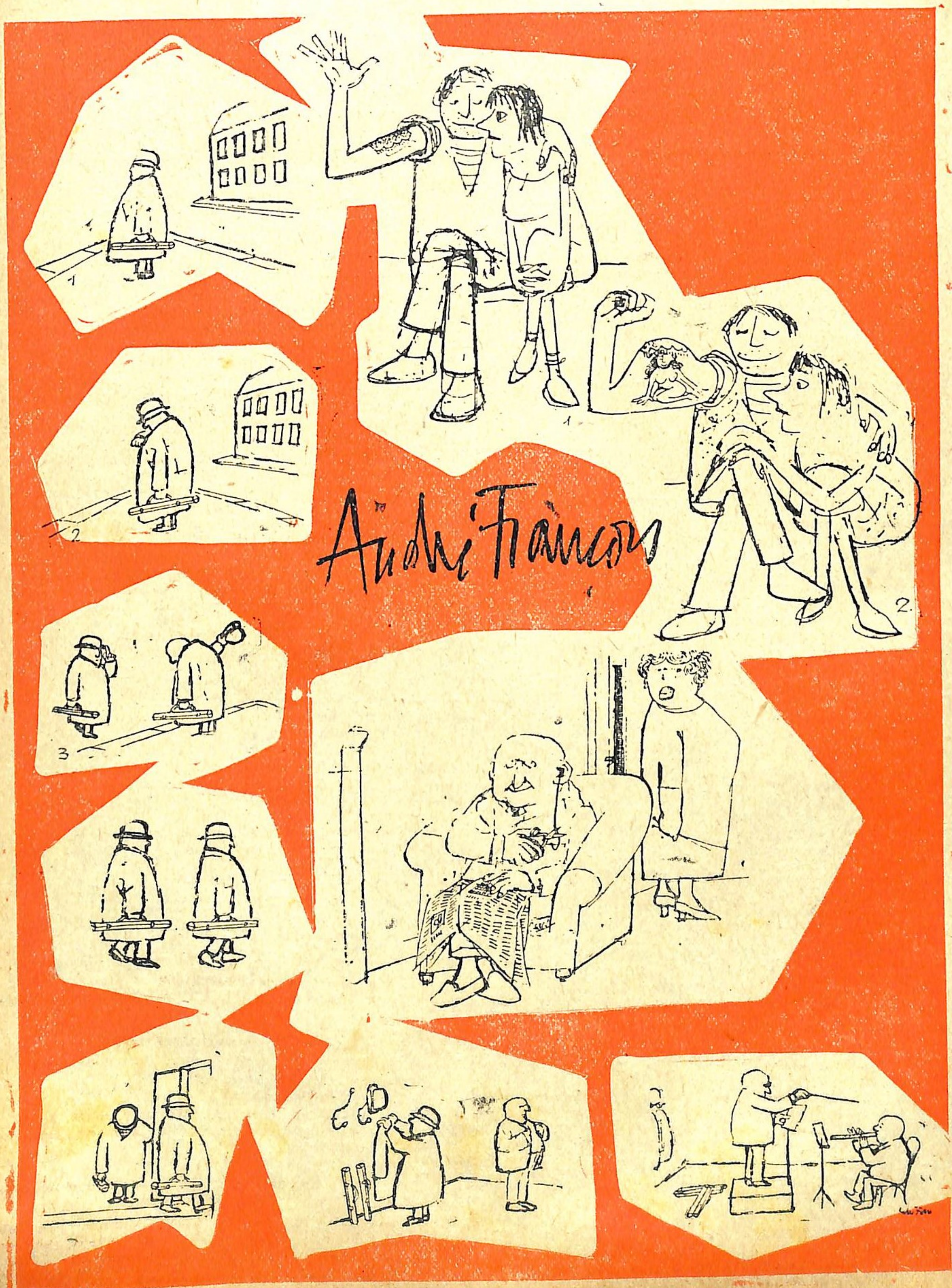
André François

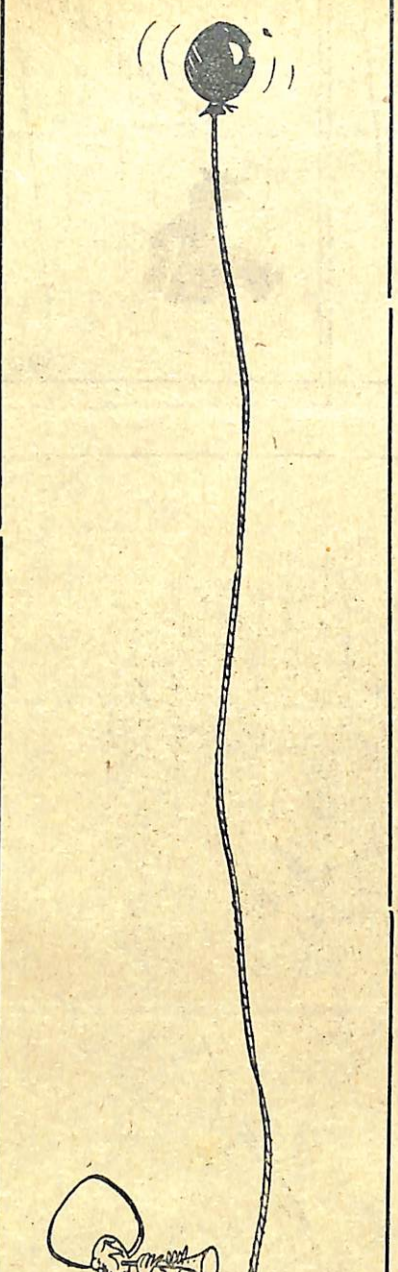

YAZISIZ

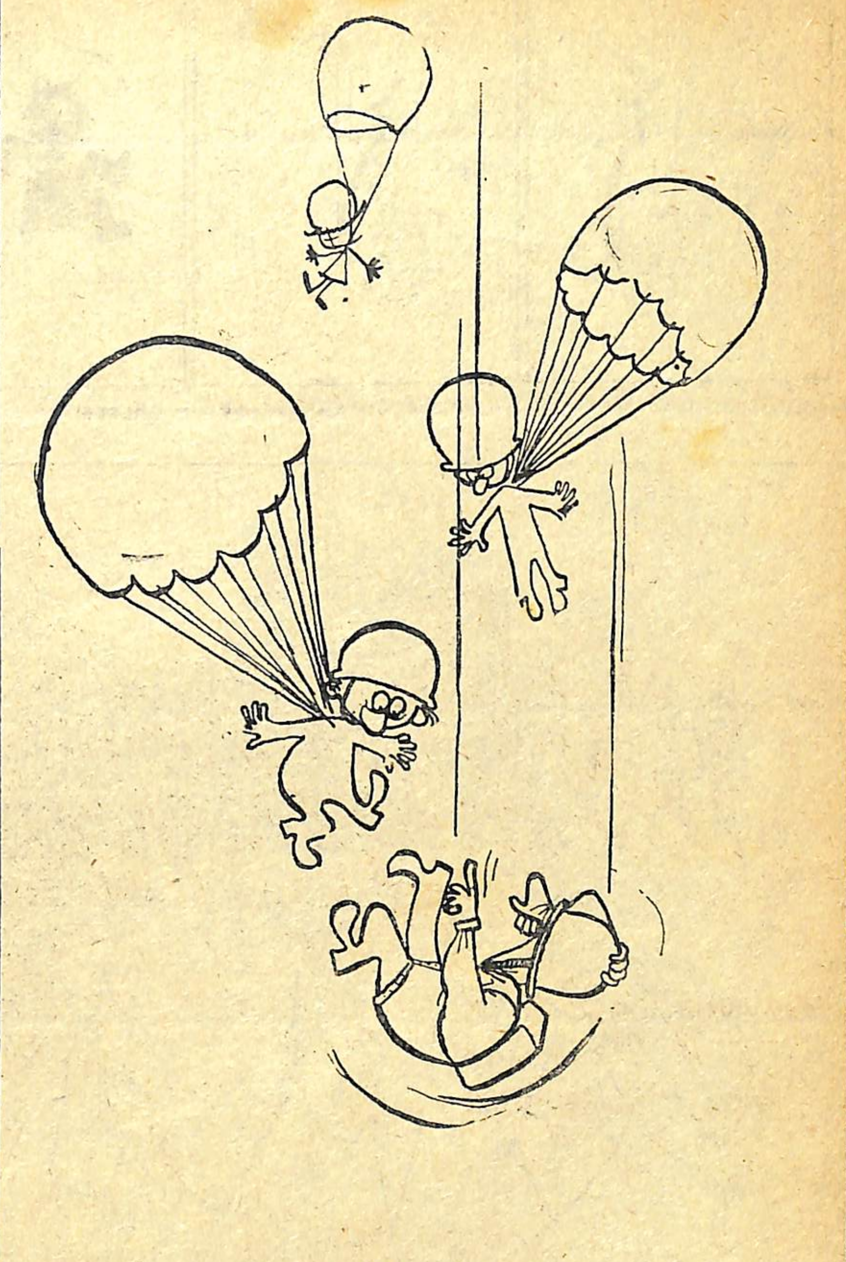
— YUUUH... GENE BİRİNCİYİM!...

ERKEKLİK UĞRUNA

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

Ama kurtuluş yoktu. Meyhanenin üç dört adamı yakasına yapışınca:,

— Peki, peki, virek... dedi. Hele sen bir şişe daha getir.

İstanbul'a iş bulup çalışmaya gelmişti. Cebinde bir kaç kuruş bozuk parayla, bir de ceketinin kol astarı içine dikili canından «kıymatlı» ölümlük dirimlik bir yüz lirası vardı. Parayı vermeden çıkmak için aklına bir kurnazlık geldi. O da, arkadaşları gibi yapacaktı. Yandaki masada içen adama:

— Yâni sen kendini irçekten mi sayıyosun? dedi.

Adam cevap vermedi.

— Şuna bak şuna hele!... Ulan sen irçek misin be!...

Yine cevap yok. Öbür masadakine döndü:

— Sende irçeklik var mı?

Herif sağır mı ne?

— Sen irçek değil misin?

Arkasındaki masada oturan birine bağırdı:

— İrçeksen çık dışarı!...

Ses yok... Öndekine seslendi:

— İrçeklik öldü mü be!...

Hiç biri aldırış etmiyordu. Sallanarak ayağa kalktı:

— Topunuz garısınız. Şu meyhanede çıkacak bir irçek yok mu be!...

Meyhaneci:

— Gördün ya, dedi. Koca meyhanede senden başka erkek yok. Paraları ver de erkekliğini göster.

Kollarına yapışıp tezgâhın arkasına çektiler. Yine parayı vermiyecekti ama, burnunun üstüne iki yumruk yiyip yere çökünce, ceketin astarını söktü. Parayı verirken:

— Gene irçeklik bende kalsın! dedi.

AHMET BEY VE GÖLGESİ

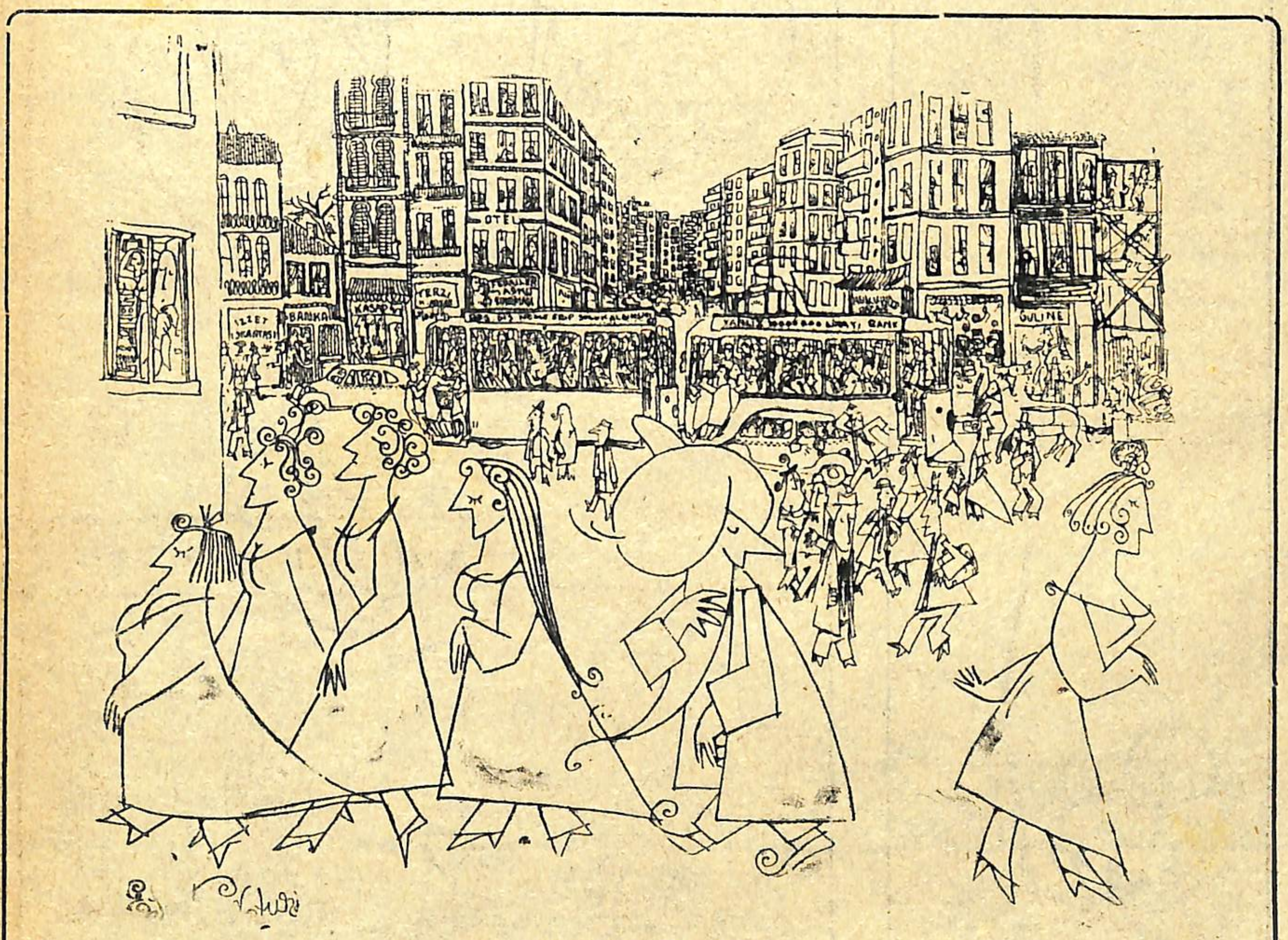

HACI BABA VE DÖRT KARISI

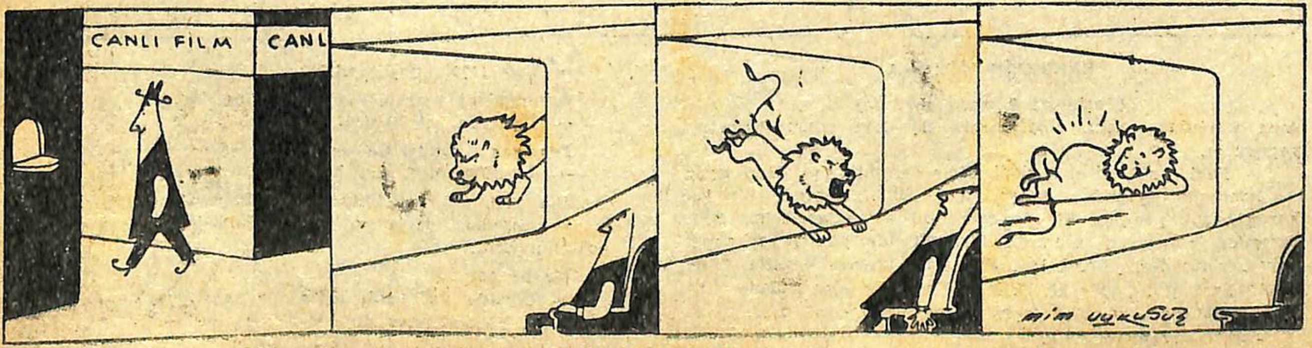

TALİHSİZ MEHMET

HER HAFTA BİR ADAM

1.59 boyunda, 72 kilo (Çıplak) ağırlığında olan İrfan, ilk mektepteyken Kızılay Yardım kolunda çalışmış, askerliğini sıhhiye onbaşısı olarak yapmış ve o günden beri adına lâyık yaşıyabilmek için elinden geleni esirgememiştir. Saat ve kibrit cepleri de dahil bütün ceplerini bir ilk yardım çantası maksadıyla kullanan İRFAN'ın sigarası, içkisi, sevgilisi ve herhangi bir fena alışkanlığı yoktu. Eyüp Sultanı ziyarete, Bülent Oran'ın filmlerine, peynir tatlısına, kestane kebaba olan muhabbetinden başka bir de:

«Akşam oldu yine de bastı kareler»

şarkısını her dinleyişinde gözleri yaşaran İrfan, dış görünüşüyle insanda deniz analarının, ve süngerin yumuşacık tesirini bırakırdı.

Ayrıyeten coğrafyaya da meraklı olup, Madagaskar adasının, Labrador'un, Karakız şehrinin (her nerdeyse) arz ve tul derecelerini elifi elifine hatasız söyleyip, dalgınlığı yüzünden evinin yolunu sık sık unuturdu. Hemcinslerine karşı olan aşırı muhabbeti dolayısıyla tramvay, otobüs, karı - koca, alacaklı münakaşalarından sokak kavgalarına kadar her türlü kavgaya aracı olarak giren ve bu yüzden de sık sık kolu kırılıp, gözü şişen İRFAN, geçenlerde Karabaşda Gıygıy SALİH ve Dik RÜSTEM arasında çıkan bir arbedeye de burnunu sokmuş ve taraflardan hangisinin elinde olduğu hâlâ tayin edilemiyen bir keskiyle aldığı 4 yara neticesi şu fâni dünyaya gözlerini kapatmıştır. Mevlâ gani gani rahmet eyliye......

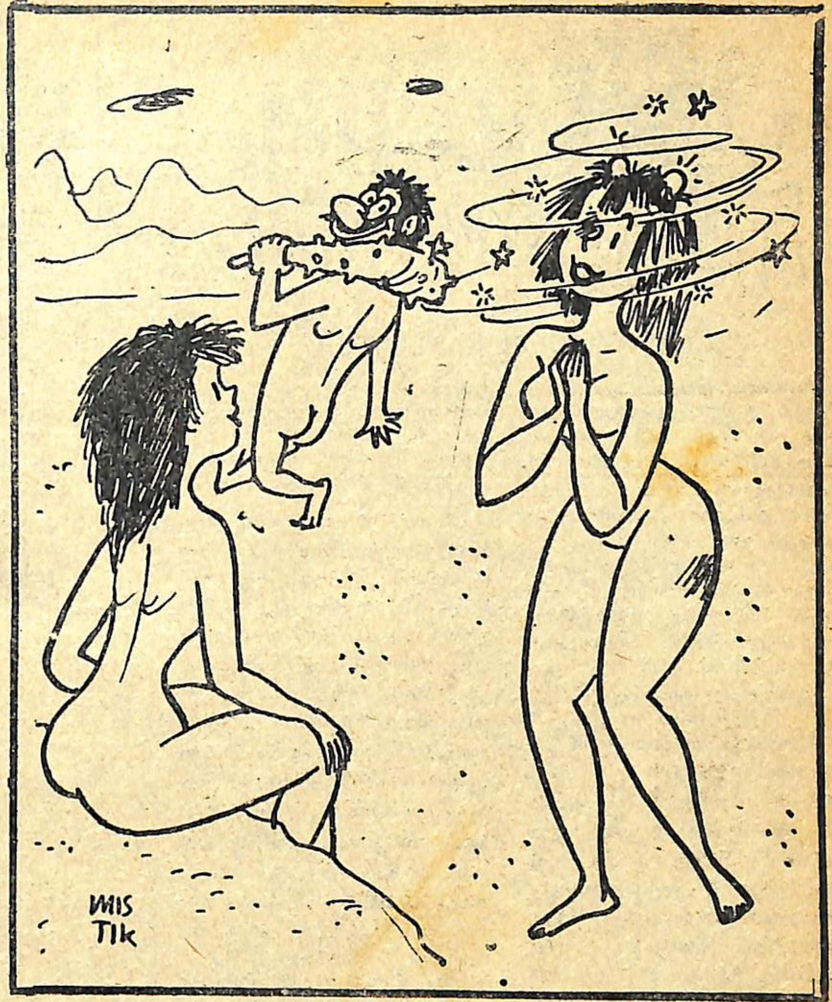

TAŞ DEVRİNDE

— ÇOK ROMANTİK GENÇ... BENİ HER GÖRÜŞÜNDE İLÂNI AŞK EDİYOR...

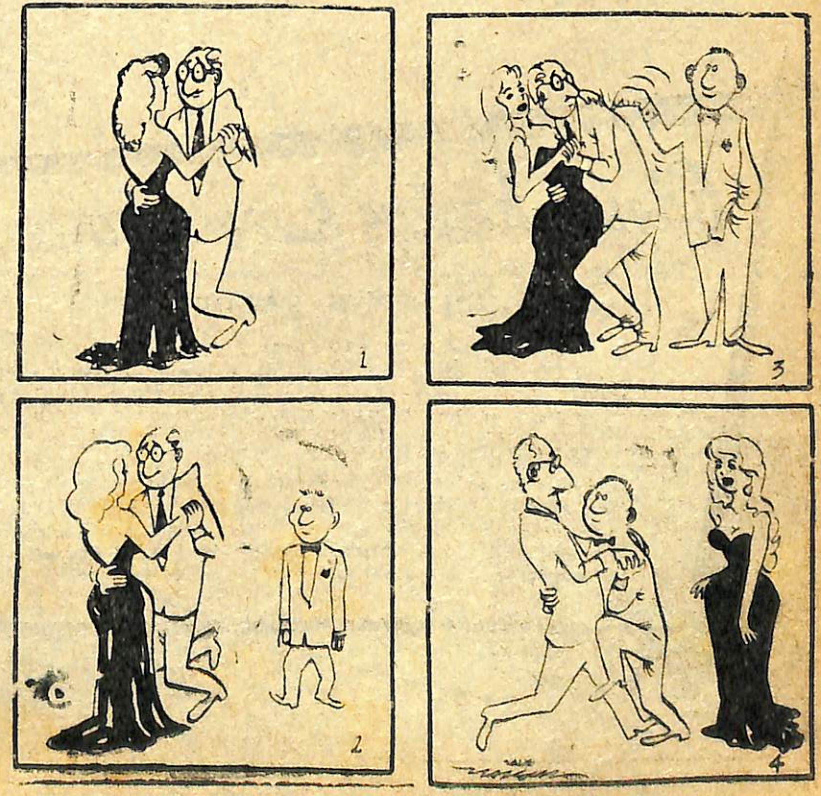

İLK MİZAHÇILAR CEMİYETİ

17. asrın başlarında Romadan Paul Mancini tarafından kurulmuştur. Bu mizahçılar topluluğu Lorenzo Mancini'nin düğününde kendiliğinden ortaya çıkıverdi. Misafirler birbirlerine komik hikâyeler, fıkralar anlatmışlar, şiirler söylemişlerdi. Sonra bu işten zevk duyanlar bir cemiyet kurdular «Humonistl» adını verdiler.

BEYNELMİLEL KARİKATÜR

Bir vaaz veriliyormuş. Herkes harıl harıl gözyaşı dökerken biri etrafa bakar durur-muş. Sormuşlar: «Sen niçin ağlamıyorsun?» Cevap vermiş: «Ben onların topluluğundan değilim ki». Bunu anlatan şöyle devam ediyor: «Ağlama için söylenen bu söz, gülme için daha doğrudur; gülme diğer gülenlerle gerçek yahut tasarlanmış bir anlaşmayı bir suç ortaklığını ifade eder.»

Ulaştırma müessesesinin gelişmesiyle yeryüzünde duygu ve düşünüş farklarının azaldığı muhakkaktır. Ancak, bu azalmanın sadece «aydın denilen azlık» üzerinde görüldüğü de inkâr edilmemelidir. Bize asıl lâzım olan yığınlar ise, şimdilik birbirinin davranışlarına ilgisiz kalmaktan başka bir şey yapmıyor. Gerçi çoğu kişinin Nasreddin Hocanın fıkrasına dayanan ince bir eser karşısında gözleri parıldıyor ama ayni insanlar Yunan mitologyasından ilham alan çizgilere boş gözlerle bakıyorlar.

İyi ama bütün insanlığı toptan kavrıyan konular yok mu diyeceksiniz. Elbette var. Meseleyi bir de ters yönden ele alırsak biraz önce savunduğumuz fikirden vazgeçmek gerekir. Çünkü, hiç de yabana atılamıyacak bir diğer teze göre insanoğlu zaman ve mekân değişikliklerinin üstünde bir öz taşımaktadır. «Teknik ilerler, müesseseler değişir de insan denilen yaratık değişmez.» O halde yetmiş iki milleti ilgilendiren karikatür çizmek hiç de imkânsız değil...
Bunu yapabildiğimiz gün çizgilerimize Türkiye sınırlarını aşacak pasaportu temin etmiş sayılırız.

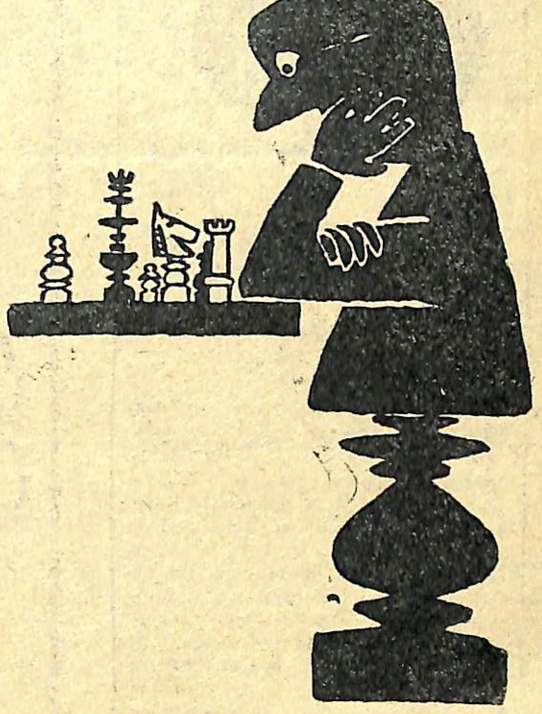

BİÇİMDEN DÜŞÜNCEYE

SATRANÇ ÇOK DÜŞÜNCE VE SABIR İSTEYEN BİR OYUNDUR...

Çözün hediye kazanırsınız

ÇÖZÜN HEDİYE KAZANIRSINIZ!

Yukardan aşağı veya soldan sağa:

1) Dünyanın EN İYİ GAZ OCAĞI (İngilizce —SICAK— demek).

2) Nakil vasıtası, 3) Maçta kullanılır.

ÇÖZDÜNÜZSE ATMAYINIZ:

Yukarıdaki bilmeceyi çözdünüzse sakın atmayın, 22 ve 29 mart günleri sizlere yine bu bilmecenin çözülüşünden faydalanabileceğiniz iki bilmece daha soracağız. Onları da çözerseniz hediyeler elde etmek imkânına orijinal bir şekilde kavuşmuş olacaksınız.

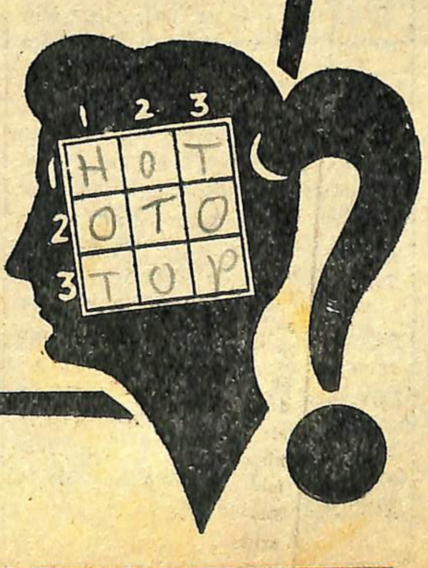

dolmuş — Basıldığı yer, Necati Engin Matbaası. Bü nüshada yazı işleri Md. İ. Selçuk. İdarehane: Cağaloğlu, Aydınlık han 29 — 30.

TURHAN SELÇUK
BÜLENT ORAN

51 — Osip, efendisini hastahaneyi dolaşırken buldu. Orasını otel olarak kullanan başhekim, bütün müşterilerini sepetlemişti. Tıp âlemindeki mevkiini sağlamlaştırmak gayesiyle şehrin en besili insanlarını yataklara yerleştirmişti. Klestakova, «Hastahanemize ölü giren diri çıkar. Şu gördüğünüz tombul insanları öbür dünyanın eşiğinden kurtardık. Geldiklerinde bir deri bir kemiktiler. Şimdi suratlarından kan damlıyor», diyordu..

52 — Osip, efendisini bir kenara çekerek : «Ben muhafazakâr bir insanım, sık sık sahip değiştirmek istemem. Siz de benim başkalarına uşaklık etmemi istemezseniz ayağınızı denk alın. Valinin evinde size tuzak var. Sizi zehirliyecekler», dedi. Klestakov, türlü ölüm tehlikeleri atlatmıştı. Ona borç para vermek sersemliğinde bulunanlarla, bilhassa sevgili karıcıklarının namusunu kaptıranlar onu sık sık Azraille yüz yüze getirmeğe çalışmışlardı. Zehiri hiç denememişti.

53 — İyi bir dolandırıcı olduğu kadar usta bir kumarbaz olan Klestakov, oyunda kâğıt düzmeden daha fazla soğukkanlılığın kazandırdığını söylerdi. Şimdi de pek anlıyamadığı bir durum içindeydi. Birden, «Beyler», diye bağırdı, «Eğer gözleriniz kör değilse, benim öyle pek kolay yenir yutulur takımından bir adam olmadığımı anlamışsınızdır. Eğer içinizden bazıları benim sersem bir av hayvanı gibi öldürülebileceğimi sanıyorsa yanılıyor.

54 — Vali, «İftira» diye müdafaa etti kendini. «Açık konuşalım. Ne kadar saklarsanız saklayın, herkes sizin müfettiş olarak geldiğinizi biliyor. Benim mevkiimde gözü olanlar ayağımı kaydırmak için iftira atıyorlar.» Klestakov, nihayet durumu kestirmişti. Demek müfettiş sanıyorlardı onu. Mademki öyleydi, onlara yeryüzünde esaslı bir müfettiş göstermeliydi.

(Devamı var)

1.

Tavuk paçayı kurtarmıştı ama hakeme bir sürü de yumurta vermek zorunda kalmıştı.

Gemide her an başka bir karışıklık başgösteriyordu. Bütün devlet adamları ense yaptığı halde benim başımı kaşıyacak vaktim olmuyordu. Eşeklik damarım tutarsa cumhuriyet, bakanlık, makamlık, hepsine birden çifteyi basıp çekilecektim. Hattâ teşebbüse bile geçtim.

Tilki:

— Sen bütün eşeklerden daha akıllı, daha filozof bir eşeksin, dedi. Hükûmetin sana ihtiyacı olduğu böyle sıkışık bir anda bizleri bırakman doğru değil.

— Sayın Başbakanım, bir cumhuriyette eşeklerden daha fazla faydası dokunacak başka hayvanlar olabilir, dedim. Beni mâzur görün.

Fakat tilki kurnazdı. Eline hazır benim gibi uysal bir eşek geçmişken salıvermek istemiyordu.

İster istemez vazifemin başında kaldım.

Sevgilimle şöyle tenhaca bir köşeye çekilip biraz cilveleşmeğe kalmadan başıma yeni bir iş çıktı. Bir kırkayak:

— Ayaklarımda devamlı bir sızı var eşek efendi, diye karşıma dikildi. Beni tedavi etmenizi istiyorum.

2.

Bir tane, iki tane olsa neyseydi ama kırkını birden iyileştirmeğe kalksam, ihmal edildiğinden şikâyet eden metresim başkalarına yüz vermeğe kalkacaktı.

Hastaya:

— Allaha dua ediniz ki talihli bir yaratıksınız da sürüyle ayağa sahipsiniz. İyileşmeniz için en iyi çare istirahat etmenizdir. Bir gün yirmi ayakla dolaşın, ertesi günü öbür yirmi ayakla... Herhalde yirmi tane ayak yürümenize yeter zannederim, dedim.

İbiğinin kırmızılığından bir hayli külhanbeyi olduğu anlaşılan fiyakalı bir horoz:

— İnsaf yahu, diye lâfa karıştı. Bizim canımız yok mu, sabahtan akşama kadar iki ayakla dolaşıp duruyoruz.

Tam bu sırada bir karga gelerek kulağıma:

— Efendimiz, size bir havadisim var, dedi

Ters bir sesle:

— Çalışırken meşgul edilmekten hoşlanmam, diye konuştum.

Çocukluğumda yaramazlıklar yaptığım zamanlar, bütün kabahatlerimi anneme kargalar yetiştirdiğinden bu kuşları hiç sevmezdim. Ne yapsam hemen söylerler, sık sık dayak yememe sebep olurlardı. Bu karganın da oğluma ait bir şey fitneleyeceğini sanarak sordum:

— Bizim çocuk gene birini mi çifteledi?

— Hayır efendim, dedi karga, arzetmek istediğim çocuğunuz değil, hanımınız.

Bütün kan başıma hücum etti. Başım da o kadar kocamandı ki bu hücumun sonunda vücudumun başka bölgelerinde kan kalmamış gibi bir halsizlik hissettim kendimde.

Evet, bir aşk izdivacı yapmamıza rağmen, evliliğin serin eli bunu kısa zamanda bir karı koca nefreti haline çevirmişti. Onu sevmek şöyle dursun, gördüğüm an tüylerim diken diken oluyordu. Buna rağmen karganın bu mânalı konuşması namusuma dokundu.

— Hanımıma ne olmuş, dedim.

3.

— Bir şey olmasına bir şey olmamış ama, dedi, yâni bilmem ki nasıl söyleyeyim?

— Neyi?

— Hani bir söz vardır, en son koca duyar derler.

Başımdaki dalbudak bundan daha açık bir dille anlatılamazdı ama gene de anlamamazlığa gelerek:

— Sağır kocalardan mı bahsediyorsun, dedim. Benim kulaklarım gayet iyi duyar... Baksana ne kadar kocaman..

— Maşallah kocamanlığına diyecek yok. Herhalde bu koca nesnelerle çok uzaktaki şeyleri bile işitebilirsiniz. Fakat bir de...

— Bir de ne?

— Bir de fazla gürültülü olmayan, yalnız gözle işitilen şeyler vardır. Meselâ... Meselâ...

— Meselâyı bırak da açık konuş.

Karga, gammazlığının verdiği zevkle titreyerek:

— Açıkçası, karınız sizi aldatıyor, dedi.

Biz eşekler namusa fazla önem veren hayvanlar olduğumuz için, dünya bu söz üzerine döndü, döndü, döndü de kafama indi sanki...

— Karım, namus, fazilet, fedakârlık, alçaklık gibi birbirini tutmayan kelimeler mırıldandım.

Sonra da her aldatılmış koca gibi:

— Hayır, iftiradır bu, diye kabahati üzerimden atmak istedim.

Karga, yine o soğukkanlı, alaycı ve ezici gülüşüyle, beni tohumlarını çalmağa niyetlendiği zavallı bir tarlaymışım gibi süzdükten sonra:

— Benden söylemesi, diye konuştu, üst tarafı size ait. Malûm ya, bu her şeyden evvel bir mezhep meselesidir. Eşeklerin mezhebince bir kadın başka bir erkekle yatarsa bundan bir ahlâksızlık değil de, olsa olsa bir sıpa doğabilir.

Hınzır karga direttikçe diretiyordu:

4.

— Biliyorum, diye devam etti. Bir koca için aldatılmaktan ziyade bu aldatılmanın etrafa yayılması üzücüdür. Gizli kalacağını bilse bütün kocalar karılarına göz yumabilirler.

Kendisiyle, biraz daha konuşursa kanatlariyle değil de çiftemin verdiği hızla uçabileceğini hatırlatıp:

— Benim karım namusludur, diye bağırdım.

Bu söz, bütün aldatılmış kocaların hareket noktasıdı. Fakat daha başka ne diyebilirdim ki ...

Hemen tahkikata geçtim ve siyasete dalalıdanberi sevgili karıcığımın da kendine yeni eğlenceler bulduğunu öğrendim. Haberin en âlâsını, tanıdığım canlıların en çenesi düşük olanından alabilirdim. O da kaynanamdı. Ona:

— Maşallah, ben görmeyeli kızınız hanımefendi işi bir hayli ilerletmiş, dedim.

Neşeli bir anırmadan sonra:

— Elbette, diye konuştu, pırlanta gibi kızcağız, o canım gençliğini serseri bir kocanın üzüntüsüyle karartacak değildi ya...

O zamana kadar sürüyle fırsat geçtiği halde şu kaynana zırıltısını ne diye cehenneme yollamadığıma üzülerek:

— Bayat fıkralar anlatan uyuz bir eşek bozması vardı, kızınız o canım gençliğini o sersemle mi ağartıyor?

— Allah esirgesin, ha o uyuz eşek, ha sen... Evlâdımın bir daha serseri takımiyle düşüp kalkmasına göz yumar mıyım sanıyorsun? Şimdikini bir görsen bayılırsın. Hiçbir şeyi olmasa sadece giyinişi yeter.

(Devamı var)

BÜYÜKLERE MASALLAR

HAZIRLIYANLAR SUAT YALAZ
O. ALPLÂÇİN

SİYASİ ROMAN: NO. 11

1.

İcabederse her çiftliğin bir kale haline sokulabileceğini ve ölesiye döğüşebileceğini izah etti. Süt yollanmadığı, patatesler saklandığı takdirde iğne iplik kesilecek olan devlet memurlarının nasıl terki diyar edeceklerini kahkahalar arasında anlattı.

Salonun en arkasında bulunan Lömal kendi kendine:

— Yaman herif doğrusu! diyordu.

Bundan sonraki günler, yer yerinden oynadı. «Vergi kalkıyor!» sözleri ağızdan ağıza, kulaktan kulağa yayıldı, vilâyet merkezinin göbeğinden, dağdaki çoban kulübesine kadar hep bu konuşuldu, ibadethanelerde, meyhanede ve daha bilmem ne hanede bahis konusu hep bu oldu. Program dediğin böyle olurdu. Başka meselelere kimsenin kulak astığı yoktu. Budan böyle vergiyi yalnız şehir halkı vereceğine göre, köylüler paralarını diledikleri gibi sarfedeceklerdi. Oh!... Kekâh!...

Bu toplantılar birer bahane idi. Maşu bunların hepsinde topraklarında aziz ecdadının ebedî uykularını uyumayanlara sevgili vatanına kalbinden gelen şükran hislerini döktükten sonra, en büyük kozunu oynuyordu. Artık vergi yok!... Bu vaad bütün gönülleri bir ateş gibi sarıyor, parayı canlarından fazla seven Overn'lileri sevincinden, hop hop sıçratıyordu.

2.

Radikal - Sosyalist aday tehlikeyi sezmekte gecikmedi. Onu müşkül duruma sokmak için bu toplantılardan birine geldi. Peşinde de bir iki adam vardı, bunlar ikbal hırsiyle tutuşan bir iki devlet memuru ve vurgunculuk dolayısiyle deliğe girmeden önce Lejiyon Donör nişanı koparmağa çalışan bir kaç şarap tüccarı idi. Çatışma pek kısa sürdü. Radikal aday, onu yere sermek için şu suali sordu:

— Sayın hasım bay Maşu, yalnız şehirler halkının verdiği bir vergi ile bütçeyi nasıl denkleştirebileceğinizi izah edebilirler mi?

Maşu, gözleri hadekalarından uğramış bir halde feryat etti:

— Sayın vatandaşlar; pek muhterem hasıma şimdi cevap vereceğim. Bundan daha kolay ne var! Fakat, aziz dostlarım, şimdi bunun sırası mı? Tam üç saatinizi, bütçe hesaplariyle, rakam dalaverelerìyle almağa hakkımız var mı? Siz, orta halli vatandaşlar..

— Bayım, bu bir vatan meselesidir. Bütün vatandaşlar...

— Bayım, çok rica ederim! Vatandaşların kimseden ders almağa ihtiyaçları yok... Vatandaşlarım bütün vazifelerini yerine getiriyorlar. Kendilerinden daha fazla buğday istendiği zaman seve seve daha fazla toprak ekiyorlar. Siz bunları, opera meydanında aylak aylak dolaşan mirasyedilere yutturun.

Cevap bu idi! Toplantıda bulunanlar kasıklarını tuta tuta güldüler. Radikal aday işin üzerinde durup da meseleyi duvar ilânlariyle ortaya atacağını söyleyince Maşu:

— Afiş ha! diye feryat etti. Bugünkü durumuyla harap bir mâbedi andıran bir partinin adayına şunu hatırlatayım ki, böyle bir şeye kalktığı takdirde ne yapacağımı ben bilirim. Sizin önünüzde yemin ediyorum. bir saniye bile tereddüt etmeden...

Şahane bir jestle elini kalbinin üzerine bastırdığı zaman, Moği'nin Tûluz'dan göndermiş olduğu not defterinin kabarıklığını hissetti. Ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini tasarlamak üzere vakit kazanmak için tekrarladı:

3.

— Sizin önünüzde yemin ediyorum ki, bana afişle taarruz edilirse ,ben de ayniyle karşı koyacağım.

Cebinden çekip çıkardığı kırmızı not defterini muzafferane bir eda ile salonun karşısında salladı:

— Benim asacağım duvar ilânlarında ne bulunacak biliyor musunuz? Bir Radikal milletvekilinin, son Tuluz kongresi sırasında, ismini huzurunuzda söylemekten hicap duyacağım bir mahalde unutulmuş, yıllık kazanç ve kâr cetvellerini!... Sayın vatandaşlarım, siz bu suretle verdiğiniz vergilerin ne şekilde sarfedildiğini, boğazınızdan keserek devlete verdiğiniz paraların hangi kursaklara doldurduğunu göreceksiniz!... Ey aziz vatandaşlarım, bu afişler sizlere şahsî bütçelerin nasıl denkleştirildiğini gösterecek!... Ve ne garip ve acı bir hâdisedir ki, bu adamlar geliyorlar da hakikî vatandaşlara yurddaşlık dersi vermeğe kalkışıyorlar!... Aman Yarabbi!... Sevgili vatandaşlarım, bu seçimde vicdanınız nasıl emrediyorsa öyle davranınız!... Ben sizden, dört yıl hüküm sürmek, keyif çatmak için oy istemiyorum. Zavallı köylünün mukadderatını bu seçim tâyin edecektir!... Tekrar ediyorum, vicdanınız nasıl emrediyorsa öyle hareket edin!...

Bu, Maşu'nun en parlak mücadele söylevi olmuştu. Bunu bir kelime bile değiştirmeden, on gün içinde on sekiz defa tekrarladı. Onu delice destekleyen mâhud gazete, son bir hususî nüsha çıkarmış, sağ cenah adayına karşı, bir bayram gecesi şehvet buhranları içinde hizmetçinin boğazlanması hikâyesini tekrarlamış, Radikal namzedin ise bilmem neresindeki egzema yaralarını, okuyanları öğürtüden gebertecek bir iğrençlikle anlamıştı.

Nihayet, bir pazar akşamı vali sahte bir nezaket maskesi takınarak Maşu'ya:

4.

— Sayın milletvekilimiz, dedi, şu dakikada Tiyyuyan hariç, bütün neticeleri almış bulunuyoruz. Siz seçildiniz!.. Bölgemizin demokrat vatandaşları zâtıâlinizin vatan uğrunda nasıl feragat ve fedakârlıkla çalışacağınızı takdir ettiler. Tebrik ederim!...

Seçim komitesi âzalarının ortasında oturan Maşu ayağa kalktı!...

— Sayın bay Vali! dedi, tebriklerinize candan teşekkürlerimi sunarım; seçmenlerimin beni seçmekle, omuzlarıma feragat ve fedakârlık yükünü yüklediklerini bütün kalbimle hissediyorum.. Şu anda vatan ve millet uğrunda hiçbir hizmetten kaçınmayacağıma...

Maşu bunları söylerken «ne ahmak herif» diye düşünüyor, vali ise yüzünde sahte bir gülümseme ile dinlerken için için «öyle hergele ki!» diye tekrarlıyordu. Bu kalb pohpohlar, teşekkürler, gülümsemeler gecenin geç saatlerine kadar sürdü...

VII NCİ KISIM

Millet Meclisine ilk bakış ve acaip misafirhanenin sâkinleriyle ilk temas:

Maşu, Fransız millet meclisinin toplandığı sanki, bu binada her şey perde arkasında oynatılır demek istermiş gibi, asıl cephesi geride bulunan Burbon Sarayını pek çok defa görmüştü. İçine milletvekili olarak gireceği o sabah, onu uzaktan seyredebilmek için Madlen kilisesinin önünden dolaştı, İngiliz seyyahların topuklariyle aşınmış olan Royal caddesinden yürüdü, Dikili Taşın arkasında, bellibaşlı Fransız şehirlerini temsil eden heykelciklerin saklambaç oynadığı Konkord meydanında ârâmsaz oldu ve sanki ilk ayaklanmada kesilecekmiş hissini veren, Sen üzerindeki demir köprüden geçti.

(Devamı var)

hayk mammer
YAZIP ÇİZEN OĞUZ
MERHABA İTOĞLU !!! NİHAYET SENİ ELE GEÇİRDİM ALÇAK KAATİL!
ANLATMAĞA BAŞLADIM!
BENİM BALIK KIZARTAN SEVGİLİMİ ÖLDÜRDÜĞÜN ZAMAN SENDEN ZATEN ŞÜPHELENMİŞTİM...
1000
İLK İPUCU BALIKTI...
RESMİN ASLI
hayk hayalinde hadiseleri yaşatıyor!
SENDEN ŞÜPHELENDİĞİMİ ANLAYINCA PEŞİME İTLERİNİ SALDIN... AMA HEPSİ BELÂLARINI BULDU...
RESMİN ASLI!
BU DA SÖKMEYİNCE TELEFONLA BENİ TEHDİT ETTİN İKİNCİ HATAYI BURDA YAPTIN "BALIK" KELİMESİNİ BÜYÜK BİR ŞEFKATLE SÖYLEDİN!
RESMİN ASLI
İŞTE SENİN KAATİL OLDUĞUNU BU YÜZDEN ANLADIM. SEVGİLİMİ, HAYVANLARA OLAN SEVGİN YÜZÜNDEN ÖLDÜRÜP BENİ SAĞ BIRAKTIN "HAYVANLARI KORUMA CEMİYETİ BAŞKANI MAKSUT BEY"
EVET KAATİL HAYVANLARI KORUMA CEMİYETİ BAŞKANI MAKSUT BEYDİ...
MAKSUT BEYİN GÖBEĞİNİ NİŞANLAYIP TETİĞE ASILDIM... FAKAT SİLAH PATLAMADI... ACELEYLE KURŞUN KOYMAĞI UNUTMUŞUM!
HAFTAYA İNTİKAM!!!

SAYI: 11 — 60 KURUŞ

dolmuş

— YEMİN EDERİM Kİ, HEM İKİ APARTMANIM, ÜÇ OTOMOBİLİM VAR, HEM DE APTALIM..